

Мирослава Петров

МУЗИЧКА КУЛТУРА 5

приручник за наставнике музичке културе
за пети разред основне школе

Рецензенти

мр Бодин Старчевић

Слађана Шегавчић

Татјана Маћејка-Трајковић

Љубица Милићевић

Уредник

Милош Петров

©БИГЗ школство д.о.о., Београд, 2012.

Ниједан део ове књиге не сме да се умножава,
фотокопира нити на било који начин репродукује
без писмене дозволе издавача.

Мирослава Петров

МУЗИЧКА КУЛТУРА 5

ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Београд, 2012.

САДРЖАЈ

УВОД	7
ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА МУЗИЧКУ КУЛТУРУ У 5. РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	9
Циљ и задаци	9
Додатни рад	10
Начин остваривања програма	12
Захтеви програма по активностима	13
Препоручене композиције за певање у 5. разреду	16
Препоручене композиције за слушање у 5. разреду	16
ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ	17
ПРЕДЛОЗИ МЕСЕЧНИХ ПЛАНОВА	35
ПРЕДЛОЗИ ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА	55
ЛИТЕРАТУРА	203

УВОД

Цењене колегинице и колеге!

Пред вама је приручник написан с намером да пружи помоћ при извођењу наставе музичке културе. Њиме првенствено желим да вам помогнем и омогућим једноставније припремање за наставу музичке културе.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

Циљ наставе музичке културе је стицање основне музичке писмености и напредовање у остварењу образовних достигнућа, оспособљавање ученика да решавају задатке, изражавају, образлажу своје ставове и мишљења и дискутују о томе, те развијање мотивације и интересовања код ученика за садржај предмета. Ученици упознају музичку културу обрађујући музику различитих раздобља и стилова, развијају музикалност и креативност, уједно негујући заједничко и индивидуално музицирање.

Задаци наставе музичке културе су да кроз различите садржаје и облике рада остваре предвиђене циљеве, развију навике слушања, доживљавања и разумевања музике, развију и подстичу креативност (извођење, слушање, истраживање и стварање музике), упознају основе музичке писмености и изражајних средстава и стварање музичких ансамбала.

ГРАЂА УЏБЕНИКА

Приручник прати и даје сугестије за извођење наставног часа према наставним јединицама обрађеним у уџбенику.

Уџбеник музичке културе састоји се од три веће целине: ЧОВЕК И МУЗИКА, МУЗИКА БЕЗ ГРАНИЦА И ЈЕЗИК МУЗИКЕ.

- » У целини ЧОВЕК И МУЗИКА код ученика се развија свест о повезаности човека, његовог деловања и природе која га окружује с музиком.
- » Целина МУЗИКА БЕЗ ГРАНИЦА обрађује планом и програмом предвиђене композиторе и њихова најпознатија дела, уз фолклорне мотиве нашег и других народа пропраћене нотама и примерима за слушање.
- » ЈЕЗИК МУЗИКЕ је целина у којој се обрађују основе музичке писмености и музички појмови, праћени нотним текстом и примерима за слушање.

Како би се код ученика избегло засићење истим тематским садржајем, који је у уџбенику обухваћен у три веће тематске целине, у приручнику је предложена могућност обраде наставних јединица промењеним редоследом. Такође, наставнику је дата могућност да одабере редослед обраде наставних јединица према могућностима и интересовањима ученика једног одељења.

ПЛАНОВИ И ПРИПРЕМЕ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

На самом почетку приручника у целисти је цитиран *Наставни план и програм музичке културе за 5. разред основне школе*, а затим су наведени предлози годишњег плана и месечних планова за извођење наставе.

План извођења наставног часа у овом приручнику обухвата следеће компоненте:

- » НАСТАВНА ТЕМА/ПОДРУЧЈЕ у којој су садржана нова знања и њихово разумевање, као и слушање, извођење и стварање музике
- » НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА обрађује одређену тему или подручје
- » КЉУЧНИ ПОЈМОВИ који се обрађују и потребно их је усвојити (поновити)
- » ЦИЉЕВИ наставне јединице су: описмењивање, развијање сопственог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова, развој музичности и креативности, негововање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања
- » ЗАДАЦИ наставне јединице су:
 - **образовни** одређују која знања ученик треба да разуме и усвоји на наставном часу
 - **функционални** одређују начине и методе помоћу којих би ученик требало да усвоји захтеве наставне јединице
 - **васпитни** одређује особине према којима се обликује и обогаћује личност ученика
- » ТИП ЧАСА који може бити: **уводни, час обраде, час утврђивања и понављања** градива
- » ОБИК РАДА на наставном часу може бити: **индивидуални, фронтални, рад у паровима и групни рад**
- » НАСТАВНЕ МЕТОДЕ којима се постиже обрада и остваривање циља наставног часа су **разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање и свирање**
- » НАСТАВНА СРЕДСТВА помажу и олакшавају обраду наставне јединице и чине је занимљивијом:
 - **аудитивна** (инструмент/и, ЦД запис)
 - **аудио-визуелна** (ДВД запис, интернет)
 - **визуелна** (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
 - **текстуална** (уџбеник, енциклопедије, чланци)
 - **помоћно-техничка** (ЦД-плејер, ДВД плејер, ТВ, компјутер, графоскоп, пројектор)
- » КОРЕЛАЦИЈА представља међусобну повезаност садржаја наставне јединице с другим наставним предметима.
- » ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА садржи:
 - **увод и најаву циља** којима се уводи у садржај наставног часа, односно понављање садржаја претходног часа као наставак обраде одређене теме или подручја
 - **главни део** у коме се обрађује тема наставне јединице и нови појмови, уз примере за слушање
 - **завршни део** подразумева понављање и утврђивање обрађених појмова, знања и садржаја наставне јединице

Уз уџбеник и примере за слушање на ЦД-у, предлагемо праћење и коришћење стручне литературе и стручних часописа, као и усавршавање на стручним семинарима за наставнике музичке културе.

Желим да овај приручник допринесе вашој креативности како би настава музичке културе била што боља, савременија, занимљивија и кориснија.

Желим вам успех у раду!

ПЛАН И ПРОГРАМ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА 5. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Број часова годишње: 72

Број часова недељно: 2

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Остали циљеви и задаци наставе музичке културе су:

- » оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- » развијање осетљивости за музичке вредности;
- » неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- » стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- » подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- » развијање критичког мишљења;
- » упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- » упознавање занимања музичке струке.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- » певају песме по слуху;
- » обраде просте и сложене тактове;
- » усвајају нове елементе музичке писмености;
- » свирају на дечјим музичким инструментима;
- » изводе дечје, народне и уметничке игре;
- » импровизују мелодије на задани текст;
- » упознају звуке нових инструмената;
- » слушају вредна дела уметничке и народне музике.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Извођење музике

- а) *Певање ђесама* (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења традиционалне и уметничке музике, које су примене гласовним могућностима и узрасту ученика. Пожељно је повезивање

садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета уколико је могуће (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...).

б) *Свирање*

- » Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху и са нотног текста на инструментима Орфовог инструментаријума.
- » На основу искуства у извођењу музике, препознати и свирати делове песама.

в) *Основе музичке писмености*

Кроз обраду песама информативно стећи појам C-dur лествице, разлике између дура и мола, појам предзнака – повисилица, узмах и предтакт, такт 6/8, шеснаестина ноте у групи.

Слушање музике

Слушање вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича. У слушаним примерима препознати различите тонске боје (гласове и инструменте), различит темпо, динамичке разлике, различита расположења на основу изражајних елемената, као и композицију коју су слушали, а на основу карактеристичног одломка.

Оспособљавати ученике да уоче вредности и улогу музике у свакодневном животу.

Стварање музике

Креирање пратње за песме, стихова ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука.

Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици.

Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива.

Импровизација мелодије на задани текст.

Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментаријума.

ДОДАТНИ РАД

Хор и оркестар

(Оријентациони садржаји програма)

Свака основна школа је обавезна да организује рад хорова, и то: хор млађих разреда и хор старијих разреда. У свакој школи у којој постоје услови треба да се оснује школски оркестар. Часови хора и оркестра се изводе континуирано од почетка до краја школске године.

Годишњи фонд часова додатног рада износи 36 часова. Часови рада са хором и оркестром трају 45 минута и уносе се у распоред часова.

Хор

Репертоар школских хорова обухвата одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха. У току школске године потребно је са хором извести најмање десет композиција.

Оркестар

Школским оркестром се сматра инструментални ансамбл са најмање десет инструменталиста који изводе композиције у најмање три деонице. Оркестри могу бити састављени од инструмената који припадају истој породици (блок флауте, мандолине, тамбуре, хармонике, Орфов инструментаријум, итд.) или мешовитог састава, према расположивим инструментима. Репертоар школског оркестра чине дела домаћих и страних композитора разних епоха, у оригиналном облику или прилагођена за постојећи школски састав. У току године оркестар треба да изведе најмање осам дела, од којих нека заједно са хором.

У свим школама у којима раде наставник или наставници који владају неким инструментима организује се додатни рад за даровите и заинтересоване ученике у свирању на појединим инструментима.

Задаци инструменталне наставе су:

- ▶ да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем и учествовањем у школским ансамблима;
- ▶ да упоредо са инструменталном наставом ученицима даје и потребна теоријска знања;
- ▶ да и овом наставом подстиче код ученика њихове креативне способности и смисао за колективно музицирање.

Настава се одвија у групи до четири ученика, односно од пет до девет ученика када се ради о блок флаутама, тамбурама, мандолинама или Орфовом инструментаријуму. Зависно од могућности и интересовања ученика, у додатној настави се формирају мали музички састави.

Да би се реализовао програм додатног рада, користе се одговарајући уџбеници, приручници и збирке за поједине инструменте, као и дела (у оригиналном облику или прилагођена саставима ученика) домаћих и страних композитора из разних епоха, доступна извођачким могућностима ученика.

Ученици приказују своја индивидуална и групна достигнућа из додатног музичког рада на школским и другим приредбама и такмичењима.

У свакој основној школи има музички обдарене деце, чије се интересовање и љубав за музику не могу задовољити само оним што им пружа настава у разреду. За такву децу, која не похађају музичку или балетску школу, може се организовати додатни рад, односно укључивање ученика у разне групе или школски оркестар.

Могу се основати групе певача вокалних солиста и солиста инструменталиста са којима се увежбавају соло песме, мали комади, дуети, терцети, квартети, мали камерни инструментални састави, секција љубитеља слушања музике – који ће слушати разна музичка извођења у школи или ван ње (концерте, радио и телевизијске емисије, музичке филмове и сл.).

Осим секција вокалних солиста, инструменталних солиста и љубитеља слушања музике, могуће је организовати секцију младих композитора са којима се ради инди-

видуално на развоју музичке креативности. Могуће је, такође, основати секцију младих етномузиколога, који ће прикупљати мало познате, или готово заборављене, песме средине у којој живе. Број и врста музичких секција, које је могуће основати у основној школи у односу на способности и интересовања ученика, одређени су само афинитетом наставника и његовим ентузијазмом.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У програму музичке културе истакнуто место има слушање музичких дела и активно музицирање (певање и свирање). Основе музичке писмености и музичко-теоретски појмови у оваквом приступу планирани су у функцији бољег разумевања музике и музичког дела.

Основни принцип у остваривању циљева и задатака треба да буде активно учешће ученика на часу, а наставна јединица је увек уметничко дело. При томе треба обухватити сва подручја предвиђена за тај разред и комбиновати разне методе у настави. Час посвећен само једном подручју и извођен само једном методом не може бити ни користан ни занимљив за ученике, што води ка осиромашивању садржаја и смисла предмета.

Настава музичке културе остварује се кроз:

- » певање, свирање и основе музичке писмености;
- » слушање музике;
- » деље музичко стваралаштво.

Групним и појединачним певањем или свирањем развија се способност ученика да активно учествују у музичком животу своје средине.

Полазна опредељења при конципирању програма музичке културе

Слушање музике

- » Стицање искуства у слушном разликовању звучних боја (људски гласови, музички инструменти).
- » Навикавање ученика на пажљиво слушање музике.
- » Подстицање изражавања ученика о слушаном делу.
- » Упознавање музичког дела уметничког и народног стваралаштва.

Певање ђесама ђо слуху и са нојној шексиа, увођење у основе музичке ђисменосђи

- » Народне песме и игре; обичајне песме.
- » Дечеје песме.
- » Утврђивање музичког речника у вези са јачином (*p*, *mp*, *f*, *mf*), брзином (*adagio*, *andante*, *moderato*, *allegro*) и постепеним динамичким прелазима из тишег у јаче и обрнуто (*crescendo*, *decrescendo*).
- » Савлађивање тонских висина.
- » Усвајање музичког писма и појмова: шеснаестина нота у групи, такт 6/8, а-мол лествица (природна и хармонска), појам предзнака – повисилица, узмах и предтакт.
- » Свирање и певање песама у функцији овладавања музичке писмености.
- » Извођење песама на мелодијским инструментима.

- » Понављање задатог мелодијског мотива (вежба памћења, развијање моторике).

Свирање

- » Оспособљавање ученика да се сналазе у једноставном нотном запису.
- » Стварање код ученика навике праћења и похађања концертних приредби.
- » Подстицање код ученика жеље да се активније баве музиком.

Музичко стваралаштво

- » Стално подстицање ученика на што изражајније певање и свирање научених песама.
- » Слободно импровизовање на инструментима Орфовог инструментаријума.
- » Импровизација дечје мелодије на властити или од стране наставника предложен стих.
- » Осмишљавање покрета уз музику.
- » Слободно музичко изражавање.

Препоручени садржаји овог наставног предмета треба да пруже ученицима знања и информације како би разумели, пратили, разликовали, доживљавали и што боље процењивали музичке вредности.

За успешну реализацију циљева и задатака предмета музичка култура потребно је створити основне услове. Школа је у обавези да обезбеди Орфов инструментаријум и остала наставна средства која не смеју бити испод минимума који је предвиђен нормативом.

Усвајање знања ученика зависи од добре организације часа, који мора бити добро планиран, осмишљен и занимљив. Ученик треба да буде активан учесник на часу, а час музичке културе треба да буде доживљај за ученике. Разним облицима рада, техникама и очигледним средствима ученицима се преносе знања и комбинују разне методе у настави.

Домаће писане задатке или писане тестове, контролне задатке, реферате, не треба задавати ни у једном разреду.

Наставу треба увек повезивати са музичким животом друштвене средине и учествовати на такмичењима и музичким приредбама.

ЗАХТЕВИ ПРОГРАМА ПО АКТИВНОСТИМА

Извођење музике

При избору песама наставник треба да пође од психофизичког развоја ученика, од њему блиских садржаја и доступних мелодијско-ритмичких целина, ширећи тиме њихов интерес и богатећи их новим садржајима. Потребно је, такође, да оцени гласовне могућности разреда пре одабира песама за певање.

Детаљном анализом потребно је обрадити текст и утврдити о чему песма говори. Како су често народне песме записане у тонским низовима који не представљају лествицу у правом смислу, такве песме ћемо обрадити по слуху. Једна од каракте-

ристика народних песама је и завршетак који одудара од онога што је ученик сазнао кроз основе музичке писмености, завршетак на другом ступњу. На ову карактеристику треба скренути пажњу, а она ће уједно бити и оријентир за препознавање народне песме.

Наставник је слободан у избору предложених песама, али мора водити рачуна да у његовом раду буду заступљене народне, пригодне, песме савремених дечјих композитора као и композиције са фестивала дечјег стваралаштва. Ради актуализације програма наставник, такође, може научити ученике да певају и понеку песму која се не налази међу предложеним композицијама ако то одговара циљу и задацима предмета и ако одговара критеријуму васпитне и уметничке вредности.

Свирање

У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Ученицима треба дати могућност афирмације и кроз свирање на дечјим музичким инструментима да се не би избегавало учествовање у групном музицирању. У петом разреду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су сада ученици описмењени, свирање на мелодијским инструментима биће олакшано јер можемо користити нотне примере појединих песама које су солмизационо обрађене. Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богати личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.

Путем властитих стваралачких покушаја дати детету да завири у „радионицу композитора“ како би боље схватило вредност уметничког напора у стварању музичких дела.

Слушање музике

Композиције које се слушају морају својим трајањем, садржајем и музичким изразом, да одговарају могућностима перцепције ученика. Оне треба да су: кратке, вокалне или приче илустроване музиком и вокално-инструменталне. Код слушања дечјих песама потребно је да ученици: уочавају и објашњавају текст, инструменталну пратњу и начин како је музика дочарала текст.

После слушања дела потребно је са ученицима кроз разговор рашчланити и објаснити улогу извођача и инструменталне пратње у приказивању литерарног текста. У избору композиција инструменталног карактера треба бити обазрив и слушати оне у којима ће бити пуно израза, карактеристичних расположења и изразитог ритма, било да су програмског карактера или не.

Музичко стваралаштво

Дечје музичко стваралаштво представља виши степен активирања музичких способности које се стичу у свим музичким активностима, а као резултат креативног односа према музици. Оно има велику васпитну и образовну вредност: подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем усвајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања.

Стваралаштво може бити заступљено кроз:

- » музичка питања и одговоре;
- » компоновање мелодије на задани текст;
- » састављање мелодије од понуђених двотактних мотива;
- » импровизација игре на одређену музику.

Ове активности треба вредновати у смислу стваралачког ангажовања ученика, а не према квалитету насталог дела, јер и најскромније музичке импровизације су педагошки оправдане.

Праћење и вредновање ученика

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика.

Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и објективно одређује степен на којем је ученик савладао програмске захтеве. Смисао оцењивања у настави музичке културе сагледавати тако да се сваком ученику омогући оптималан развој у оквиру васпитно-образовног рада, а никако да се неодмереним методичким захтевима у савладавању програма и негативном оценом отуђују од музике и музичке уметности.

У настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу се добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене због тога што се тренутни резултати упоређују са стварним учениковим могућностима. Оваквим начином оствариће се и основни захтеви за правилно оцењивање – да оно буде објективно и да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама.

Домаћи писани задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном разреду. Целокупно наставно градиво остварује се само у школи.

Музички кабинет

За успешну реализацију циљева и задатака предмета музичка култура потребно је створити основне услове. Наставна средства зависе од многих чињеница и различити су у разним срединама и школама, али не смеју бити испод минимума који обезбеђује нормалан рад.

Свака школа је обавезна да једну учионицу или другу одговарајућу просторију опреми као музички кабинет у складу са важећим нормативом опреме и средстава.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ КОЈИ СЕ МОГУ ПРИМЕНИТИ УНУТАР НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

(преузето са <http://portal.ceo.edu.rs> Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања)

Област: 1. Знање и разумевање

Основни ниво

У области Знање и разумевање ученик уме да:

МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености

МК. 1.1.2. опише основне карактеристике

- » музичких инструмената и састава
- » историј ско–стилских периода
- » музичких жанрова
- » народног стваралаштва

Средњи ниво

У области Знање и разумевање ученик уме да анализира повезаност:

МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером)

МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми)

МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота

Напредни ниво

У области Знање и разумевање ученик:

МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела

МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора

МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд

МК. 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)

Област : 2. Слушање музике

Основни ниво

У области Слушање музике ученик уме, на основу слушања музичких примера, да именује:

МК. 1.2.1. музичке изражајне елементе

МК. 1.2.2. извођачки састав

МК. 1.2.3. музичке жанрове

МК. 1.2.4. српски музички фолклор

Средњи ниво

У области Слушање музике ученик уме да:

МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство
опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат
специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре)

МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра

Напредни ниво

У области Слушање музике ученик уме да анализира слушни пример и открије везу
опажених карактеристика са:

МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера

МК. 3.2.2. жанровским и историјско–стилским контекстом звучног примера

МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора

Област: 3. Музичко извођење

Основни ниво

У области Музичко извођење ученик уме да:

МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције

МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар
једном инструменту

Напредни ниво

У области Музичко извођење ученик уме да:

МК. 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста
и у школским ансамблима.

Област: 4. Музичко стваралаштво

Основни ниво

У области Музичко стваралаштва ученик уме да:

МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења

МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела

МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на
направљеним музичким инструментима

МК. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.

Напредни ниво

У области Музичко стваралаштво ученик уме да:

МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге за
дате музичке инструменте

МК. 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и
мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова

МК. 3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

ПРЕПОРУЧЕНЕ КОМПОЗИЦИЈЕ ЗА ПЕВАЊЕ У 5. РАЗРЕДУ

Химне

Државна химна
Химна Светом Сави
Химна школе

Народне њесме и ијре

Густа ми магла паднала
Банатско коло
Повела је Јела
Девојачко коло
Ти једина
На студенцу

Дечје њесме

З. Грошевић – *Јеж*
Д. Деспић – *Ојлас*
М. Милојевић – *На ливади*
Песма из Финске – *Пролеће у шуми*
Песма из Италије – *Сад зиме више нема*
К. Бабић – *Веверица*

Свирање на Орфовим инсџруменџима

Вишњиџиџа род родила
Дивна, Дивна
Дед поиграј медо

Песме чији су сџвареоџи геџа

Мина Пантелић ОШ „Краљ Петар Први“
Београд – *Круна од ноџа*
Ана Глумаџ ОШ „Лазар Саватић“ Земун –
Школа и љубав
Александар Драгуџиновић ОШ „Лаза
Костић“ Нови Београд – *Ђачки дани*

ПРЕПОРУЧЕНЕ КОМПОЗИЦИЈЕ ЗА СЛУШАЊЕ У 5. РАЗРЕДУ

Химне

Државна химна
Химна Светом Сави
Химна школе

Народне њесме и ијре

Ј. Јовиџић – *Војвођанска свиџа*
Б. Дугић – *Чаробна фрула (избор)*
С. Стевић – *Бела вило (избор)*

Домаџи коџозиџијори

П. Коњовић – *Велика чочечка ијра*
из „Кошџане“
С. Мокрањаџ – *У руковеџи*
М. Тајчевић – *Балканске ијре (избор)*
С. Христић – *игра Грлиџа из балета*
Охридска лејенда

Сџирани коџозиџијори

А. Вивалди – *Годишња доба (Пролеће)*
А. Дворжак – *Хумореска*
Е. Григ – *Пролеће*
Б. Сметана – *Влџава*
В. А. Моџарт – *Мала ноћна муџика I*
и III став
Л. ван Бетовен – *Менуеџи из II става*
Сонате у G-duru, оп. 49.
А. Хачатуриџан – *Ијра сабљама*
из балета Гајана
М. Мусоргски – *Слике са изложбе (избор)*

ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Месец	Број и назив часа (наставне јединице)	Задаци наставе	Тип часа
СЕПТЕМБАР	1. Државна химна I	» образовни: упознавање значења химне, државне химне и националних симбола » функционални: певање и слушање српске државне химне Д. Јенко: <i>Боже љравде</i> » васпитни: развијање осећаја припадности властитом и другим народима, поштовање националних и државних симбола	- уводни час - час обраде
	2. Државна химна II	» образовни: упознавање значења химне, државне химне и националних симбола » функционални: певање и слушање српске државне химне Д. Јенко: <i>Боже љравде</i>; слушање музичких примера: <i>Химна Европске уније</i>; Л. ван Бетовен: <i>Ога радосџи</i> из <i>Симфоније бр. 9 у d-толи, оџ. 125, IV став</i>; <i>Химна Савезне Републике Немачке</i>; Ј. Хајдн: <i>Гудачки квариџеџи у С-durи, оџ. 62, „Царски“, II став</i> » васпитни: развијање осећаја припадности властитом и другим народима, поштовање националних и државних симбола	- час обраде - час понављања
	3. Први школски дани	» образовни: певање песме » функционални: увежбавање песме Д. Младеновић: <i>Први школски дани</i> » васпитни: заједничко музицирање, неговање осећаја за музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде
	4. Како слушамо музику I	» образовни: усвојити основна правила понашања за време слушања музике, ученицима указати на који начин се активно слуша музика, упознавање светске музичке литературе и композитора » функционални: обрада правила бонтона, слушање музичког примера Л. Делиб: <i>Дует џвећа</i> из опере <i>Лакме</i> » васпитни: подстицати лепо и пристојно понашање, развијати љубав према класичној музици, изграђивање културних навика ученика	- час обраде
	5. Како слушамо музику II	» образовни: усвојити основна правила понашања за време слушања музике, ученицима указати и на који начин се активно слуша музика, упознавање светске музичке литературе и композитора » функционални: понављање правила бонтона, расправа о бонтону, послушати музички пример – Ђ. Росини: <i>Вилијам Тел</i>, увертира опери (одломак) » васпитни: подстицати лепо и пристојно понашање, развијати љубав према класичној музици, изграђивање културних навика ученика	- час обраде - час понављања

СЕПТЕМБАР	6. Кључ, такт, јединица бројања	» образовни: музичко описмењавање » функционални: уочити, препознати и именовати елементе музичког писма » васпитни: развијати интересовање за музику	- час утврђивања и понављања
	7. Дурска лествица	» образовни: упознавање појма дурске лествице, ступњева, целог степена и полустепена » функционални: певање и препознавање дурске лествице и њених карактеристика, слушање и певање песме Р. Роџерс: <i>До, Ре, Ми (Солмизација)</i> » васпитни: развијање интересовања за музику и њено разумевање	- час обраде
	8. Орфов инструментаријум I	» образовни: упознавање инструмената Орфовог инструментаријума и усвајање њихових назива » функционални: усвајање вештине свирања инструмената Орфовог инструментаријума, заједничко и индивидуално музицирање на инструменатима Орфовог инструментаријума (музички примери за свирање и певање: <i>Дег' ѿоиѿрај меѿо; Дивна, Дивна, Вишњицица рог родила; Каѿ си срећан</i>) » васпитни: развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећања радости у заједничком музицирању	- час обраде

9. Орфов инструментаријум II	▶ образовни: упознавање инструмената Орфовог инструментаријума и усвајање њихових назива ▶ функционални: усвајање вештине свирања, заједничко и индивидуално музицирање на инструментима Орфовог инструментаријума (музички примери за свирање и певање: <i>Дег' њоџрај мего; Дивна, Дивна, Вишњицица род родила; Каг си срећан</i>), слушање музичког примера – К. Орф: <i>Четири комада за ксилофон</i> ▶ васпитни: развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећања радости у заједничком музицирању	- час обраде - час понављања
10. Орфов инструментаријум III	▶ образовни: певање и свирање песама уз пратњу Орфовог инструментаријума ▶ функционални: певање и свирање народних песама из Србије: <i>Дег' њоџрај мего и Дивна, Дивна</i> ▶ васпитни: развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећања радости у заједничком музицирању	- час обраде - час понављања
11. Орфов инструментаријум IV	▶ образовни: увежбавање свирања на инструментима Орфовог инструментаријума ▶ функционални: певање и свирање, стварање властитих мелодија и ритамских примера на инструментима Орфовог инструментаријума ▶ васпитни: развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећања радости у заједничком музицирању	- час обраде - час понављања
12. Орфов инструментаријум V	▶ образовни: увежбавање свирања на инструментима Орфовог инструментаријума ▶ функционални: певање и свирање, стварање властитих мелодија и ритамских примера на инструментима Орфовог инструментаријума ▶ васпитни: развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећања радости у заједничком музицирању	- час обраде - час понављања
13. Народна песма I	▶ образовни: упознавање народне музике, њених обележја и културе свога народа, усвојити нове песме ▶ функционални: научити ученике да певају народне песме <i>Повела је Јела и Вишњицица род родила</i> уз јасан изговор и разумевање текста ▶ васпитни: заједничко музицирање, неговање осећаја за традиционалну музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде

14. Народна песма II	» образовни: упознавање народне музике, њених обележја и културе свога народа, усвојити нове песме » функционални: поновити и певати народне песме <i>Повела је Јела и Вишњицица род родила</i> уз јасан изговор и разумевање текста, свирање на Орфовом инструментаријуму » васпитни: заједничко музицирање, неговање осећаја за народну музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде - час понављања
15. Народна и уметничка музика I	» образовни: упознавање и упућивање ученика на повезаност фолклора и природе која нас окружује с људском потребом за изражавањем уз помоћ музике » функционални: развијати способност уочавања, размишљања, повезивања и закључивања, слушање Б. Дугић: <i>Чаробна фрула Боре Дујића</i> („Ливадица, около јасење“ и „Идем путем, песма с'ори“) » васпитни: развијати знатижељу за упознавањем различитих врста човековог израза, неговати поштовање према властитој култури и традицији, упознавање и поштовање других народа и њихових култура и осећај повезаности с целим човечанством	- час обраде
16. Народна и уметничка музика II	» образовни: упознавање и упућивање на повезаност фолклора и природе која нас окружује с људском потребом за изражавањем помоћу музике; упознавање са музичарима који је описују музиком » функционални: развијати способност уочавања, размишљања, повезивања и закључивања, слушање музичког примера – И. Стравински: <i>Руска ијера</i> из балета <i>Петрушка</i> » васпитни: развијати знатижељу за упознавањем различитих врста човековог израза, неговати поштовање према властитој култури и традицији, упознавање и поштовање других народа и њихових култура и осећај повезаности с целим човечанством	- час обраде - час понављања

17. Гласови и инструменти I	» образовни: упознавање значајних српских композитора и њихових дела, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике » функционални: развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, слушање музичких примера – С. Рахмањин: <i>Бојородице Дјево, рагујсја</i>; С. Ст. Мокрањац: <i>Пејша руковей</i> » васпитни: развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику	- час обраде - час понављања
18. Гласови и инструменти II	» образовни: упознавање значајних српских композитора и њихових дела, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике » функционални: развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, слушање музичких примера – М. Тајчевић: <i>Седм балканских ијара</i> (избор) и С. Христић: <i>Охридска лејенда (Грлица)</i>, македонска народна песма: <i>Билана илајино белеше</i> » васпитни: развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику	- час обраде - час понављања
19. Гласови и инструменти III	» образовни: упознавање значајних српских композитора и њихових дела, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике » функционални: развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, певање народне песме <i>Ти једина</i>, слушање музичког примера – Ј. Јовичић: <i>Војвођанска сиша</i> (избор) » васпитни: развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику	- час обраде - час утврђивања и понављања
20. Гласови и инструменти IV	» образовни: упознавање значајних српских композитора и њихових дела, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике » функционални: развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, слушање музичких примера – С. Стевић: <i>Бела вило на шебе ми криво</i>; П. Коњовић: <i>Велика чочечка ијра</i> из опере <i>Кошћана</i> » васпитни: развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику	- час обраде - час утврђивања и понављања
21. Повисилица	» образовни: обрадити и усвојити дефиниције новог појма – појам повисилица, поновити појам полустепена и његово препознавање и коришћење у музичкој литератури (музичком запису – нотама) и упознавање песме – плеса » функционални: разумевање појма повисилица, певање песме <i>Девојачко коло</i>, плесање, свирање » васпитни: сазнање о споразумевању помоћу знакова и упоређивање са свакодневним животом (говором, писањем), неговање и развијање заједништва	- час обраде

НОВЕМБАР	22. Снизиллица и разрешиллица	» образовни: усвојити нове појмове, тј. нове знакове: снизиллицу и разрешиллицу и научити нову песму » функционални: научити певати песму <i>Зрачак вири</i> И. Бајића, развијати музичко памћење » васпитни: развијање поштовања према култури властитога народа	- час обраде
	23. Повисиллица, снизиллица и разрешиллица – понављање	» образовни: понављање појмова: повисиллица, снизиллица и разрешиллица » функционални: поновити и отпевати (свирати) народну песму <i>Девојачко коло</i> и песму И. Бајића <i>Зрачак вири</i> » васпитни: развијање заједничког музицирања, поштовања према култури властитога народа	- час понављања
	24. Слушам, запажам, осећам... стварам! I	» образовни: упознавање и упоређивање фолклорног мотива и уметничке композиције који су повезани и имају заједничку тему » функционални: певање и извођење песме <i>Дунаве, Дунаве</i> ; слушање музичког примера – Ј. Штраус мл.: <i>На лейом њлавом Дунаву</i> » васпитни: развијање интересовања за народну и уметничку музику, развијање осећаја за естетски доживљај музике, музика као људска потреба и израз постојања	- час обраде

25. Слушам, запажам, осећам... стварам! II	» образовни: упознавање уметничких композиција које описују природу » функционални: Л. ван Бетовен: <i>Симфонија бр. 6 у F-duru</i>, „Пасџорална“, ој. 68, I став » васпитни: развијање интересовања за народну и уметничку музику, развијање осећаја за естетски доживљај музике, музика као људска потреба и израз постојања	- час обраде - час понављања
26. Игра I	» образовни: научити елементе народних, историјских и светских игара » функционални: слушање музике за игру (<i>Банајско коло</i>, ирска народна игра <i>Kid on the mountain</i>), уочавање разлике између плесних стилова и карактера, основе плеса » васпитни: развијање осећаја припадности властитом народу, развијање комуникације путем игре и покрета	- час обраде
27. Игра II	» образовни: научити елементе народних, историјских и светских игара » функционални: слушање и извођење музике за игру, уочавање разлике између плесних стилова и карактера, основе плеса » васпитни: развијање осећаја припадности властитом и другим народима, развијање комуникације путем игре и покрета	- час обраде - час понављања
28. Звончићи, звончићи I	» образовни: учење и обрада музичких елемената и увежбавање песме Џ. Пирпонта: <i>Звончићи, звончићи</i> » функционални: певање песме Џ. Пирпонт: <i>Звончићи, звончићи</i>, понављање врсте такта и савладавање основа тактирања, обрада двочетвртинског такта » васпитни: неговање и развијање радости заједничког музицирања	- час обраде
29. Звончићи, звончићи II	» образовни: елементи тактирања и основна знања о дириговању » функционални: понављање песме Џ. Пирпонт: <i>Звончићи, звончићи</i>; понављање двочетвртинског такта и савладавање основа тактирања, новогодишње и божићне песме » васпитни: неговање и развијање радости заједничког музицирања, стицање основе вештине дириговања, поштовање ауторитета	- час обраде - час понављања
30. Новогодишње песме	» образовни: певање новогодишњих песама » функционални: певање песама: П. Стурел: <i>Новогодишња њесма</i> и М. Драгутиновић: <i>Новогодишњи њразник</i> » васпитни: неговање и развијање радости у заједничком музицирању	- час обраде

31. Молска лествица I	» образовни: упознавање обележја природне мол лествице, уочавање разлике између дура и мола » функционални: читање и рад на нотном примеру, слушање примера и лествице, закључивање, слушање музичког примера – Б. Сметана: <i>Влџава</i> (тема); певање народне песме из Србије <i>Дег' њоуірај меџо</i> » васпитни: проширивање и подстицање интересовања за музику, упознавање народне баштине	- час обраде - час утврђивања и понављања
32. Молска лествица II	» образовни: упознавање обележја природне и хармонске молске лествице, уочавање разлике између дура и мола » функционални: читање и рад на нотном примеру, слушање примера и лествице, закључивање, слушање и певање песме <i>Дег њоуірај меџо</i> » васпитни: проширивање и подстицање интересовања за музику, упознавање народне баштине	- час обраде - час утврђивања и понављања

33. Шеснаестина I	» образовни: стицање знања о нотном трајању шеснаестина » функционални: слушање и певање песме Константина Бабића: <i>Веверица</i>; свирање, компоновање властитог ритмичког примера » васпитни: развијање интересовања за музику и музичку теорију и израз, подстицање креативног изражавања и логичког закључивања и осећаја радости у заједничком музицирању	- час обраде
34. Шеснаестина II	» образовни: стицање знања о нотном трајању шеснаестина и увежбавање » функционални: свирање ритмичког примера В. Томерлин <i>Захукћала локомотива</i>; компоновање властитог ритмичког примера » васпитни: развијање интересовања за музику и музичку теорију и израз, подстицање креативног изражавања и логичког закључивања и осећаја радости у заједничком музицирању	- час обраде - час понављања
35. Химна Св. Сави	» образовни: стицање знања о значењу химне, упознавање живота и дела Светог Саве » функционални: певање и слушање музичког примера К. Станковић: <i>Химна Свештом Сави</i>; компоновање химне разреда » васпитни: повезаност са Српском православном црквом и поштовање историјског значаја који има Свети Сава	- час обраде
36. Волфганг Амадеус Моцарт I	» образовни: упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, В. А. Моцарт » функционални: слушање музичких примера – В. А. Моцарт: <i>Мала ноћна музика</i>, KV 525, I став, <i>Соната за клавир у а-молу</i>, KV 331, III став – <i>Ала њурка</i>; обрада текста у уџбенику, подстицање доживљаја на темељу слушања музичких примера » васпитни: развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење на темељу искустава заснованих на слушању музике	- час обраде

ФЕБРУАР	37. Волфганг Амадеус Моцарт II	» образовни: упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, В. А. Моцарт » функционални: слушање музичких примера – В. А. Моцарт: опера <i>Чаробна фрула</i>, арија Краљице ноћи и дует Папагена и Папагене, <i>Симфонија бр. 40 у g-moll</i>, KV 550, I став; обрада текста у уџбенику, подстицање доживљаја на темељу слушања музике » васпитни: развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење на темељу искустава заснованих на слушању музике	- час обраде - час понављања
	38. Лудвиг ван Бетовен I	» образовни: упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, Л. ван Бетовен » функционални: слушање и анализа музичког примера – Л. ван Бетовен: <i>Соната за клавир бр. 20 у G-dur</i>, оп. 49, II став – <i>Менует</i>; обрада текста у уџбенику » васпитни: развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење на темељу искустава заснованих на слушању музике	- час обраде
	39. Лудвиг ван Бетовен II	» образовни: упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, Л. ван Бетовен » функционални: слушање музичких примера – Л. ван Бетовен: <i>Соната за клавир бр. 14 у cis-moll</i>, оп. 27, бр. 2, „Месечина“, I став; Л. ван Бетовен: <i>За Елизу</i>, обрада текста у уџбенику, подстицање доживљаја на темељу слушања музике » васпитни: развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење на темељу искустава заснованих на слушању музике	- час обраде - час понављања
	40. Музички инструменти I	» образовни: упознавање музичких инструмената и карактеристичног начина свирања » функционални: израда инструмената и свирање на њима » васпитни: подстицање креативности на основу израде властитих инструмената, освешћивање бриге за човекову околину и искоришћавање отпадних материјала (екологија)	- уводни час

41. Музички инструменти II	» образовни: упознавање музичких инструмената и карактеристичног начина свирања » функционални: слушање музичких примера – <i>Француски војнички марш, афрички бубњеви, ђембе, ренесансни ксилофон</i>; Јохан С. Бах: <i>Друја оркестарска свиџа у h-moll</i>, BWV 1067, VII став – <i>Багинери</i>; М. – А. Шарпентје: <i>Те Деум</i> (прелудијум); усвајање назива инструмената путем обраде текста и илустрација » васпитни: упознавање, вредновање и поштовање музичких домета, културе, традиције других народа и њихове историје, а тиме и њиховог доприноса целом човечанству	- час обраде
42. Музички инструменти III	» образовни: упознавање музичких инструмената и карактеристичног начина свирања » функционални: слушање музичких примера – Ф. Шопен: <i>Валцер у Des-dur, оџ. 64, бр. 1, „Минуџни валцер“</i>; Ж. Масне: <i>Медиџација</i> из опере <i>Таис</i>; усвајање назива инструмената путем обраде текста и илустрација » васпитни: упознавање, вредновање и поштовање музичких домета, културе, традиције других народа и њихове историје, а тиме и њиховог доприноса целом човечанству	- час обраде - час утврђивања и понављања
43. Израда инструмената	» образовни: упознати процес израде инструмената, од природних и/или отпадних материјала » функционални: радионица – израда инструмената, лепљење, цртање, обликовање, свирање, слушање » васпитни: развијање креативних способности, оспособљавање за тимски рад у групама, подстицање осећаја радости у заједничком музицирању и резултатима властитог стваралаштва	- час обраде
44. Свирање на направљеним инструментима	» образовни: извођење музике на инструментима направљеним од природних и/или отпадних материјала » функционални: свирање, стваралаштво » васпитни: развијање креативних способности, оспособљавање за тимски рад у групама, подстицање осећаја радости у заједничком музицирању и резултатима властитог стваралаштва	- час обраде

45. Темпо I	» образовни: савладати и научити термине ознака за темпо и препознати их у музичким примерима » функционални: слушање, обрада текста, упоређивање, закључивање, слушање музичких примера – Т. Албиниони: <i>Adagio</i> из <i>Концерта</i> за обоу, виолину, виолончело и б.ц. бр. 5; Ф. Шуберт: <i>Снивај, сјавај</i>; народна песма: <i>Биљана илајино белеше</i> и Н. Римски-Корсаков: <i>Бумбаров лей</i> из опере <i>Прича о цару Салтану</i> » васпитни: освешћивање доживљаја и утицаја музичког темпа на човека и његово расположење и понашање, развијање интересовања за музику и њено препознавање и вредновање	- час обраде
46. Успаванка	» образовни: препознавање ознаке за темпо (<i>andante</i>) при слушању и извођењу » функционални: слушање музичког примера, певање и свирање песме Ј. Брамса: <i>Лаку ноћ (успаванка)</i>, оп. 49, бр. 4 » васпитни: освешћивање доживљаја и утицаја музичког темпа на човека и његово расположење и понашање, развијање интересовања за музику и њено препознавање и вредновање	- час обраде - час понављања
47. Темпо II	» образовни: савладати и научити термине ознака за темпо и препознати их у музичким примерима » функционални: слушање, обрада текста, упоређивање, закључивање помоћу музичких примера – народних песама <i>Биљана илајино белеше</i> и <i>Девојачко коло</i> » васпитни: освешћивање доживљаја и утицаја музичког темпа на човека и његово расположење и понашање, развијање интересовања за музику и њено препознавање и вредновање	- час обраде - час понављања
48. Динамика I	» образовни: стицање знања о појму динамике у музици и основним ознакама за динамику » функционални: слушање музичког примера – А. Вивалди: <i>Концерт</i> за виолину и југаче у <i>E-duru</i> „<i>Пролеће</i>“, I став; уочавање, запажање, упоређивање, подстицање доживљаја динамике » васпитни: развијање интересовања за музику и музичко изражавање, подстицање доживљавања музике и радост доживљаја у заједничком музицирању	- час обраде
49. Динамика II	» образовни: стицање знања о појму динамике у музици и основним ознакама за динамику » функционални: певање песме Љ. Пантовић: <i>Тихо звезде јазице</i>; слушање музичког примера – Н. Римски-Корсаков: <i>Бумбаров лей</i> из опере <i>Прича о цару Салтану</i>, уочавање, запажање, упоређивање, подстицање доживљаја динамике » васпитни: развијање интересовања за музику и музичко изражавање, подстицање доживљавања музике и радост доживљаја заједничког музицирања	- час обраде - час понављања

МАРТ	50. Композиције инспирисане природом I	» образовни: спознавање повезаности природе и човека који је описује компоновањем, упознавање вредних дела светске музичке литературе » функционални: слушање музичког примера – Б. Сметана: <i>Влџава</i>; обрада текста у уџбенику, упоређивање, повезивање природе и музике » васпитни: упознавање и вредновање музичке културе других култура и народа, освешћивање повезаности човека и природе	- час обраде
	51. Композиције инспирисане природом II	» образовни: спознавање повезаности природе и човека који је описује компоновањем, упознавање вредних дела светске музичке литературе » функционални: слушање, упоређивање, повезивање природе и музике; слушање музичких примера – А. Дворжак: опера <i>Русалка</i>, арија Русалке „Песма месецу“; Л. ван Бетовен: <i>Симфонија бр. 6 „Пасторална“ у F-duru, оп. 68</i>, I став; Н. Римски-Корсаков: <i>Бумбаров лей</i> из опере <i>Прича о цару Салтану</i> » васпитни: упознавање и вредновање музичке културе других култура и народа, освешћивање повезаности човека и природе	- час понављања
	52. Веселје и игра у музици I	» образовни: упознавање светске музичке литературе и основе музичке форме » функционални: слушање музичких примера – А. Дворжак: <i>Хумореска</i> (дела за клавир и за виолину); обрада текста, упоређивање » васпитни: развијање интересовања за музичку литературу и њене карактеристике	- час обраде

АПРИЛ	53. Веселје и игра у музици II	» образовни: упознавање светске музичке литературе и основе музичке форме » функционални: слушање музичких примера – А. Дворжак: <i>Словенска иџра бр. 1 у С-duri</i>, оџ. 46; В. А. Моцарт: <i>Мала ноћна музика</i>, III став – <i>Менуеџ</i>, обрада текста, упоређивање » васпитни: развијање интересовања за музичку литературу и њене карактеристике	- час обраде - час понављања
	54. Пролеће у музици I	» образовни: упознавање богатства светске музичке литературе » функционални: упоређивање, обрада текста, слушање музичких примера – Е. Григ: <i>Пролећу</i>, оџ. 43, бр. 6 из <i>Лирских комада</i> за клавир; А. Вивалди: <i>Концерџ за виолину и џугаче у Е-duri „Пролеће“</i>, I став; песма из Финске: <i>Пролеће у шуми</i> » васпитни: подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе	- час обраде
	55. Пролеће у музици II	» образовни: упознавање вредне светске музичке литературе » функционални: упоређивање, обрада текста, слушање музичких примера – Ф. Шуберт: <i>Сан о џролећу и Вера у џролеће</i>; Ј. Штраус, мл.: <i>Пролећни звуци</i> (валцер); песма из Финске: „Пролеће у шуми“ » васпитни: подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе	- час обраде - час понављања
	56. Музички призори I	» образовни: упознавање вредне светске музичке литературе » функционални: слушање музичких примера – М. П. Мусоргски: <i>Слике с изложбе</i> („Променада“, „Гном“, „Стари замак“, „Плес пилића у џусци“, „Баба Јага“, „Велика кијевска врата“); упоређивање, обрада текста » васпитни: подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе	- час обраде
	57. Музички призори II	» образовни: упознавање вредне светске музичке литературе » функционални: слушање музичког примера – А. Хачатурјан: <i>Иџра сабџи</i> из балета <i>Гајана</i>, упоређивање, обрада текста » васпитни: подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе	- час обраде - час понављања и утврђивања
	58. Предтакт и узмах I	» образовни: упознавање појма предтакт, усвојити нову песму » функционални: препознавање; слушати и певати народну песму из Србије: <i>Лејо џи је рано ураниџи</i>; изражајно певање уз јасан изговор и разумевање текста » васпитни: развијање интересовања за музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде

АПРИЛ	59. Предтакт и узмах II	» образовни: упознавање појма узмах, усвојити нову песму » функционални: певати песму из Италије: <i>Sag zime viше нема</i> , упоређивање и изражајно певање уз јасан изговор и разумевање текста » васпитни: развијање интересовања за музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде - час понављања
	60. Канон	» образовни: упознавање с појмом канона, усвајање нове песме » функционални: закључивање, заједничко музицирање, певање музичког примера: З. Гргошевић: <i>Гле, иде јеж</i> » васпитни: развијање интересовања за музику и њено разумевање, радост у заједничком музицирању	- час обраде

61. Певање уз играње I	» образовни: усвајање нове песме уз играње » функционални: певање песме Војислава Илића: <i>Коларићу, ђанићу</i> » васпитни: развијање интересовања за музику, радост у заједничком музицирању и игрању	- час обраде
62. Певање уз играње II	» образовни: усвајање песме уз играње и пратњу инструмената Орфовог инструментаријума » функционални: певање песме из Шведске: <i>Кад си срећан</i> » васпитни: развијање интересовања за музику, радост у заједничком музицирању и игрању	- час обраде - час понављања и утврђивања
63. Шестосмински такт I	» образовни: упознати појам шестосминског такта » функционални: свирање ритма на инструментима Орфовог инструментаријума » васпитни: развијање интересовања за музику и разумевање музичких појмова, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде - час понављања
64. Шестосмински такт II	» образовни: савладати појам шестосминског такта и усвојити нову песму » функционални: слушање и певање песме Б. Трудића: <i>На сџугенцу</i> » васпитни: развијање интересовања за музику и разумевање музичких појмова, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде - час понављања
65. Шестосмински такт III	» образовни: савладати појам шестосминског такта и усвојити нову песму » функционални: певање дечје песме из Аустрије: <i>Гушчица</i> » васпитни: развијање интересовања за музику и разумевање музичких појмова, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде - час понављања
66. Уради сам! I	» образовни: савладавање елемената компоновања » функционални: рад на састављању ритмичког примера, свирање » васпитни: подстицање креативности и властитог музичког израза, развијање интересовања за музику	- час обраде - час понављања
67. Уради сам! II	» образовни: савладавање елемената компоновања » функционални: рад на састављању властите мелодије, свирање » васпитни: подстицање креативности и властитог музичког израза, развијање интересовања за музику	- час обраде - час понављања
68. Двогласно певање	» образовни: усвајање двогласног певања » функционални: увежбање двогласног певања песама <i>Вишњицица род родила</i> и песме М. Милојевића: <i>На ливади</i> » васпитни: заједничко музицирање, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду	- час обраде

ЈУН	69. Дечје стваралаштво I	» образовни: усвајање нове песме коју је компоновала ученица » функционални: увежбање певања песме А. Глумац: <i>Школа и љубав</i> » васпитни: заједничко музицирање, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду, препознавање вредности стваралаштва својих вршњака	- час обраде - час понављања
	70. Дечје стваралаштво II	» образовни: усвајање нове песме коју је компоновала ученица » функционални: увежбање певања песме А. Драгутиновић: <i>Ђачки дани</i> » васпитни: заједничко музицирање, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду, препознавање вредности стваралаштва својих вршњака	- час обраде - час понављања
	71. Понављање I	» образовни: поновити и утврдити градиво музичке културе за 5. разред » функционални: закључивање, упоређивање, израда топ-листе » васпитни: подстицати весеље при заједничком раду и музицирању, развијање интересовања за музику	- час утврђивања и понављања
	72. Понављање II	» образовни: поновити и утврдити градиво музичке културе за 5. разред » функционални: закључивање, упоређивање, певање песама » васпитни: подстицати весеље при заједничком раду и музицирању, развијање интересовања за музику	- час утврђивања и понављања

ПРЕДЛОЗИ МЕСЕЧНИХ ПЛАНОВА

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – СЕПТЕМБАР 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
1.	–	Државна химна I	уводни час, час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, српски језик	МК. 1.1.1. МК. 1.3.1.
2.	–	Државна химна II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, српски језик	МК. 2.2.1. МК. 1.3.2. МК. 3.4.1.
3.	–	Први школски дани	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање	– аудитивна – текстуална	српски језик	МК. 2.1.1. МК. 1.3.2. МК. 3.4.1.
4.	Човек и музика	Како слушамо музику I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија	МК. 2.1.1. МК. 1.2.2.
5.	Човек и музика	Како слушамо музику II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	српски језик	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.

6.	Језик музике	Кључ, такт, јединица бројања	час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.1.1.
7.	Језик музике	Дурска лествица	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1. МК. 1.3.2. МК. 3.4.1.
8.	Човек и музика	Орфов инструментарјум I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	физичко васпитање	МК. 1.1.2. МК. 1.2.2. МК. 1.3.2.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – ОКТОБАР 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
9.	Човек и музика	Орфов инструментаријум II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	–	МК. 2.1.3. МК. 2.2.1. МК. 1.3.2.
10.	Човек и музика	Орфов инструментаријум III	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална	српски језик	МК. 2.2.1. МК. 1.3.2. МК. 1.4.3.
11.	Човек и музика	Орфов инструментаријум IV	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална	српски језик	МК. 2.2.1. МК. 3.3.1. МК. 3.4.1.
12.	Човек и музика	Орфов инструментаријум V	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална	српски језик	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1. МК. 1.3.2. МК. 3.4.2.
13.	Човек и музика	Народна песма I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	географија, српски језик	МК. 1.1.1. МК. 1.2.4. МК. 1.3.2.

14.	Човек и музика	Народна песма II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	географија, српски језик	МК. 1.1.2. МК. 1.2.4. МК. 3.4.1.
15.	Човек и музика	Народна и уметничка музика I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	географија, историја	МК. 2.1.2. МК. 3.2.3.
16.	Човек и музика	Народна и уметничка музика II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	географија, историја	МК. 2.1.3. МК. 3.2.1.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – НОВЕМБАР 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Недељни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
17.	Човек и музика	Гласови и инструменти I	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.
18.	Човек и музика	Гласови и инструменти II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.
19.	Човек и музика	Гласови и инструменти III	час обраде, час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија	МК. 2.2.1. МК. 3.3.1.
20.	Човек и музика	Гласови и инструменти IV	час обраде, час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија	МК. 2.1.1. МК. 3.4.2.

21.	Језик музике	Повисилица	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика, физичка култура	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.
22.	Језик музике	Снизилица и разрешилица	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика, српски језик	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.
23.	Језик музике	Повисилица, снизилица и разрешилица – понављања	час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика, ликовна култура, српски језик	МК. 3.1.1. МК. 2.2.1. МК. 3.3.1.
24.	Човек и музика	Слушам, запажам, осећам... стварам! !	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, географија, историја	МК. 3.2.1. МК. 3.4.2.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – ДЕЦЕМБАР 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
25.	Човек и музика	Слушам, запажам, осећам... стварам! II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, географија, историја	МК. 3.2.1. МК. 3.4.2.
26.	Човек и музика	Игра I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, свирање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	физичка култура, географија, историја	МК. 2.1.3. МК. 2.2.2.
27.	Човек и музика	Игра II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	физичка култура, географија, историја	МК. 2.1.2. МК. 3.2.3.
28.	Језик музике	Звончићи, звончићи I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, математика	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1. МК. 1.3.2.

29.	Језик музике	Звончићи, звончићи II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, математика	МК. 1.3.2. МК. 2.2.2.
30.	–	Новогодишње песме	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, ликовна култура	МК. 3.1.1. МК. 3.4.1.
31.	Језик музике	Молска лествица I	час обраде, час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, географија	МК. 3.3.1. МК. 2.2.1.
32.	Језик музике	Молска лествица II	час обраде, час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, географија	МК. 3.3.1. МК. 3.2.1.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – ЈАНУАР 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
33.	Језик музике	Шеснаестина I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, свирање, слушање, певање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика, географија, српски језик	МК. 1.3.2. МК. 2.2.1.
34.	Језик музике	Шеснаестина II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, свирање, слушање, певање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика, географија, српски језик	МК. 3.3.1. МК. 3.1.1.
35.	Човек и музика	Химна Св. Сави	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, свирање, слушање, певање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	веронаука, историја	МК. 3.3.1. МК. 3.2.2.
36.	Музика без граница	Волфганг Амадеус Моцарт I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, српски језик, ликовна култура	МК. 2.2.1. МК. 2.1.2.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – ФЕБРУАР 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
Музика без граница	Волфганг Амадеус Моцарт II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, српски језик, ликовна култура	МК. 2.2.1. МК. 2.1.2.
Музика без граница	Лудвиг ван Бетовен I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија,	МК. 2.2.1. МК. 2.1.2.
Музика без граница	Лудвиг ван Бетовен II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, ликовна култура	МК. 2.2.1. МК. 2.1.2.
Човек и музика	Музички инструменти I	уводни час	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, биологија	МК. 2.1.1. МК. 3.2.1.

41.	Човек и музика	Музички инструменти II	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, биологија	МК. 2.1.1. МК. 3.2.1.
42.	Човек и музика	Музички инструменти III	час обраде, час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, биологија	МК. 3.1.1. МК. 3.2.1.
43.	Човек и музика	Израда инструмената	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	ликовна култура, биологија	МК. 1.4.1. МК. 3.3.1.
44.	Човек и музика	Свирање на направљеним инструментима	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – текстуална – помоћно-техничка	ликовна култура, биологија, историја	МК. 1.4.3.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – МАРТ 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
45.	Језик музике	Темпо I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.
46.	Језик музике	Успаванка	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање, певање	– аудитивна – текстуална – помоћно-техничка	биологија	МК. 2.2.2. МК. 3.1.1.
47.	Језик музике	Темпо II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија	МК. 3.1.1. МК. 2.2.1.
48.	Језик музике	Динамика I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија	МК. 3.3.1. МК. 2.2.1.

49.	Језик музике	Динамика II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија	МК. 3.3.1. МК. 3.2.1.
50.	Човек и музика	Композиције инспирисане природом I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, демонстрација, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, географија, историја, ликовна култура	МК. 2.2.1. МК. 3.2.1.
51.	Човек и музика	Композиције инспирисане природом II	час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	биологија, географија, историја, ликовна култура, српски језик	МК. 2.1.1. МК. 2.2.1.
52.	Музика без граница	Веселе и игра у музици I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, физичка култура	МК. 2.2.1. МК. 3.4.1.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – АПРИЛ 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
53.	Музика без граница	Веселе и игра у музици II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, физичка култура	МК: 3.2.1. МК: 3.4.1.
54.	Музика без граница	Пролеће у музици I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, ликовна култура, биологија	МК: 3.3.1.
55.	Музика без граница	Пролеће у музици II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, ликовна култура, биологија	МК: 3.3.1.
56.	Музика без граница	Музички призори I	час обраде	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, ликовна култура	МК: 2.1.2. МК: 2.2.1.

57.	Музика без граница	Музички призори II	час обраде, час понављања и утврђивања	– индивидуални, фронтални	– разговор, излагање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	историја, географија, ликовна култура	МК. 2.1.2. МК. 3.2.1.
58.	Језик музике	Предтакт и узмах I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 1.1.1. МК. 2.2.1. МК. 1.2.2.
59.	Језик музике	Предтакт и узмах II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.1.1. МК. 1.2.1. МК. 1.2.2.
60.	Језик музике	Канон	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.1.1. МК. 3.3.1. МК. 3.2.1.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – МАЈ 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редакти број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
61.	–	Певање уз играње I	час обраде	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање	– аудитивна – визуелна – текстуална	математика, физичка култура	МК. 2.1.1. МК. 3.4.2.
62.	–	Певање уз играње II	час обраде, час понављања и утврђивања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	физичка култура	МК. 2.1.1. МК. 3.4.3.
63.	Језик музике	Шестосмински такт I	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.2.1. МК. 3.3.1.
64.	Језик музике	Шестосмински такт II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 1.4.2. МК. 3.3.1.
65.	Језик музике	Шестосмински такт III	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 3.1.1. МК. 1.4.4.

66.	Језик музике	Уради сам! I	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.2.1. МК. 3.3.1.
67.	Језик музике	Уради сам! II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 2.2.1. МК. 3.3.1.
68.	–	Двогласно певање	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање	– аудитивна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	математика	МК. 3.3.1. МК. 3.4.2.

МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА – ЈУН 20____. ГОДИНЕ

Школа: _____ Наставник: _____ Разреди: _____

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Недељни број часова: 2

Редни број часа	Назив наставне целине	Назив наставне јединице	Тип часа	Облик рада	Наставне методе	Наставна средства и помагала	Корелације	Образовни стандарди
69.	–	Дечје стваралаштво I	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање	– аудитивна – визуелна – текстуална	српски језик	МК. 3.1.1. МК. 3.3.1.
70.	–	Дечје стваралаштво II	час обраде, час понављања	– индивидуални, фронтални, рад у групама	– разговор, излагање, демонстрација, певање	– аудитивна – визуелна – текстуална	српски језик	МК. 3.1.1. МК. 3.4.3.
71.	–	Понављање I	час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, певање, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	–	МК. 2.1.1. МК. 1.4.2.
72.	–	Понављање III	час утврђивања и понављања	– индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама	– разговор, певање, слушање, свирање	– аудитивна – аудио-визуелна – визуелна – текстуална – помоћно-техничка	–	МК. 3.1.1. МК. 3.4.2. МК. 3.2.1.

ПРЕДЛОЗИ ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 1.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДРЖАВНА ХИМНА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.1.1, МК. 1.3.1.

Кључни појмови: државна химна

Циљеви: упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање значења појма химне, државне химне и националних симбола
- ▶ **функционални:** певање и слушање српске државне химне Д. Јенко: *Боже ђравде*
- ▶ **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом и другим народима, поштовање националних и државних симбола

Тип часа: уводни час, час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: историја, географија, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Упознавање ученика с предметом музичка култура, планом и програмом рада и начином рада на часу.

Заједно с ученицима погледати илустрације у уџбенику и подстакнути разговор, а потом набројати у којим се све ситуацијама свира или пева државна химна.

Главни део:

Разговарати с ученицима шта и кога представља државна химна једног народа (национални симбол једне државе, изводи се у свечаним приликама, приликом посета државника или на спортским такмичењима). Набројати шта су све државни симболи (застава и грб) и прокоментарисати када и у којима приликама истичемо заставу и грб (национални празник, прослава успеха спортиста итд.) Послушати снимак државне химне „Боже правде“ и потом је отпевати с ученицима. Повести разговор с ученицима о понашању за време извођења химне којим се указује поштовање према свом или неком другом народу (за време извођења химне стојимо, на крају химне не аплаудирамо и не слушамо је с капом на глави).

Закључни део:

Подстакнути ученике да уоче који састав извођача/музичара најчешће изводи химну (у највећем броју случајева извођачи су хор и оркестар, а ређе солисти). Хор и оркестар, који окупљају велик број извођача, симбол су народа којем химна припада. Припадајући одређеном народу, држави, култури, традицији током више генерација, у обавези су да је чувају за нараштаје који долазе.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 2.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДРЖАВНА ХИМНА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 1.3.2, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: државна химна

Циљеви: упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- » **образовни:** упознавање значења појма химне, државне химне и националних симбола
- » **функционални:** певање и слушање српске државне химне Д. Јенко: *Боже љавде*; слушање музичких примера: *Химна Европске уније*; Л. ван Бетовен: *Ода радосћи* из *Симфоније бр. 9 у d-толи, оп. 125*, IV став; *Химна Савезне Републике Немачке*; Ј. Хајдн: *Гудачки кваријет у C-dur, оп. 62*, „Царски“, II став
- » **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом и другим народима, поштовање националних и државних симбола

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: историја, географија, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво с претходног часа. Отпевати државну химну „Боже правде“.

Главни део:

Питати ученике знају ли химну још неког народа или неке групе (нпр. академска химна *Gaudeamus igitur*, химна Олимпијских игара, итд.). Препоручити ученицима да се о химнама и другима народима додатно информишу у енциклопедијама и на интернет страницама.

Одслушати химну Европске уније „Ода радости“ и споменути да је то тема из IV става 9. симфоније Лудвига ван Бетовена. На плакатима или на слици у уџбенику погледати и заставу Европске уније. Потом одслушати одломак из IV става *Симфоније бр. 9 у d-moll, оп. 125* Л. ван Бетовена.

Послушати државну химну СР Немачке, а потом и II став из Хајдновог *Гудачког квартета* у *C-dur*, оп. 62, и уочити подударност. Ученицима рећи да је то првобитно била аустријска химна, у време када је Немачка била подељена на покрајине. У уџбенику или на плакатима погледати заставу и грб Немачке.

Закључни део:

Поновити како се примерено прилици понаша за време извођења химне.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____

Разред: 5.

Датум: _____

Редни број часа: 3.

Кључни појмови: извођење

Наставна јединица: **ПРВИ ШКОЛСКИ ДАНИ**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 1.3.2, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: –

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** певање песме
- » **функционални:** увежбавање песме Д. Младеновић: *Први школски дани*
- » **васпитни:** заједничко музицирање, неговање осећаја за музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (–)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Повести с ученицима разговор о томе како су провели летњи распуст а затим их подстакнути да изнесу своје утиске о првим данима у 5. разреду (нови наставници, уџбеници, предмети..)

Главни део:

Наставник изводи песму уз пратњу клавира/гитаре. Прочитати текст песме Д. Младеновић: „Први школски дани“ и прокоментарисати га. Певати песму по слуху, уз помоћ и пратњу наставника.

Обратити пажњу на темпо, динамику и знакове понављања. Дати ученицима основне информације о томе.

Закључни део:

По жељи, ученици певају појединачно или у мањим групама обрађену песму.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____

Разред: 5.

Датум: _____

Редни број часа: 4.

Настанва тема/подручје: слушање

Наставна јединица: **КАКО СЛУШАМО МУЗИКУ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 1.2.2.

Кључни појмови: бонтон, слушање музике

Циљеви: развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** усвојити основна правила понашања за време слушања музике, ученике упутити на који начин се активно слуша музика, упознавање светске музичке литературе и композитора
- ▶ **функционални:** обрада правила бонтона, слушање музичког примера Л. Де-либ: „Дует цвећа“ из опере *Лакме*
- ▶ **васпитни:** подстицати ученике на лепо и пристојно понашање, развијати љубав према класичној музици, изграђивати културне навике ученика

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Обрада питања на почетку лекције у уџбенику и дискусија с ученицима.

Главни део:

Подстакнути ученике на разговор о лепом и пристојном понашању. Питати их који простор захтева одређено понашање (продавница, банка, пошта, школа, црква, играоница, позориште...). Прочитати шта је бонтон (правила или кодекс лепог понашања), из ког језика потиче ова реч (француски Бон Тон), набројати нека правила лепог понашања (тзв. четири „чаробне“ речи: молим, хвала, изволи, опрости; поздрављање, понашање за столом...). Прочитати из уџбеника правила *бонџона за време слушања музике* и свако правило објаснити и продискутовати о њему. Послушати музички пример Л. Делиб: „Дует цвећа“ из опере *Лакме*.

Закључни део:

Вежбати бонтон слушања музике слушајући музичке примере. Помоћи ученицима да одговоре на питања у вези одабраних музичких дела. Објаснити ученицима да се и слушање музике, како би се у њој препознали разни елементи, мора вежбати као и математика, спорт, вожња бицикла итд.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____

Разред: 5.

Датум: _____

Редни број часа: 5.

Наставна тема/подручје: слушање

Наставна јединица: **КАКО СЛУШАМО МУЗИКУ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: бонтон, слушање музике

Циљеви: развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** усвојити основна правила понашања за време слушања музике, ученицима указати на који начин се активно слуша музика, упознавање светске музичке литературе и композитора
- ▶ **функционални:** понављање правила бонтона, расправа о бонтону, одслушати музички пример – Ћ. Росини: *Вилијем Тел*, увертира опери (одломак)
- ▶ **васпитни:** подстицати ученике на лепо и пристојно понашању и развијати љубав према класичној музици, изграђивање културних навика ученика

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плеуер)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити правила бонтона с претходног часа. Послушати музички пример – Ђ. Росини: *Вилијем Тел*, увертира опери (одломак). Помоћи ученицима да одговоре на питања у вези музичког примера.

Главни део:

Музику можемо да слушамо и уживо на концертима у различитим дворанама. Неке су веће, неке мање, неке уређене само за концерте, а друге само у тим приликама имају ову намену. Међутим, правила пристојног понашања на концерту свуда су једнака.

- ▶ На улазу, пошто што су нам погледали карту, можемо добити/купити програм концерта. Добро и корисно је да га прочитамо и информисемо се који уметници и оркестри ће наступати, затим шта свирају и да сазнамо основне податке о делима која ће изводити. С тим сазнањима лакше ћемо пратити концерт и моћи ћемо да се посветимо пажљивом слушању.
- ▶ Близу улаза, такође, налази се и гардероба где можемо да оставимо своје капуте и ствари како нам не би сметале при слушању. Пазите да у џепу капута или у торби које сте предали не оставите вредне ствари као што су новчаник, мобилни телефон, накит...
- ▶ Уређајима који емитују звукове (мобилни телефон, алармни уређај...) није место на концерту. Како не бисте ометали друге слушаоце и извођаче треба да их искључите.
- ▶ На вашим улазницама означено је место где ћете сести. Уколико се не сналазите, питајте особе које су задужене за то, оне су ту да вам помогну.
- ▶ Уколико када дођете до свог реда видите да неко већ седи, извините се и замолите да устану и пропусте вас. Док пролазите поред тих особа, пристојно је окренути им се лицем. Захвалите им што су вас пропустили!
- ▶ Осим што није у реду да ометате друге слушаоце и извођаче звоњавом мобилног телефона, такође је непристојно и звецкање бројем од гардеробе или кључевима, шушкање кесицама или папирима, свиме што ствара непотребне звукове. Ставите их у торбу или џеп и причекајте паузу или крај концерта.
- ▶ Шумове ствара и шапутање и причање. Критиковање музике коју слушате, одеће извођача или најновије вести оставите за касније.
- ▶ Аплаузом се поздрављају извођачи и диригент кад улазе, на исти их начин награђујемо по завршетку изведеног дела. Аплаузом између ставова показате да вам се допаде своју музичку необразованост.
- ▶ Ако сте прехлађени, па вам се кашље или кија, поштедите себе и друге неугодности и останите код куће док не оздравите.
- ▶ На концерту је наступао ваш омиљени уметник којег желите да упознате и затражите му аутограм, причекајте да изађе с позорнице. Питајте особе које раде у сали да ли могу да вас одведу извођачу и да ли он жели да вас прими. Свако од нас има право на приватност!
- ▶ По завршетку концерта немојте да будете први који ће јурити да изађе и при томе гурати и ударати све око себе. Причекајте да се сви крену према излазу и узму своје ствари из гардеробе.

Закључни део:

Подстакнути ученике да на основу расправе направе своја правила понашања на осталим предметима.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 6.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање

Наставна јединица: **КЉУЧ, ТАКТ, ЈЕДИНИЦА БРОЈАЊА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1.

Кључни појмови: нотни или линијски систем, црте и помоћне црте, празнине, виолински кључ, такт, тактна црта, врста такта, трајање нота

Циљеви: описмењивање

Задаци:

- » **образовни:** музичко описмењивање
- » **функционални:** уочити, препознати и именовати елементе музичког писма
- » **васпитни:** развијати интересовање за музику

Тип сата: час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник и приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Подстакнути ученике да се присете и именују појмове у вези музичке писмености.

Главни део:

Уз помоћ илустрација у уџбенику с ученицима поновити шта је нотни или линијски систем, где се налазе црте и помоћне црте, празнине, виолински кључ, како бележимо такт, тактна црта (тактицу), врсту такта и трајање нота. По потреби поновно објаснити и утврдити појмове. На табли нацртати шему нотних вредности и њихових међусобних односа. Појединачно постављеним питањима проверити усвојено знање ученика.

Закључни део:

Решити укршеницу у уџбенику.

Решења укршенице:

1. део

усправно: цела нота, такт

водоравно: линијски систем, осмина

2. део

усправно: половина, четвртина

водоравно: виолински кључ, врста такта, тактица

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 7.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДУРСКА ЛЕСТВИЦА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1, МК. 1.3.2, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: лествица, степен, полустепен, C-dur, абецеда, солмизација

Циљеви: описмењавање, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музичирања

Задаци:

- » **образовни:** упознавање појма дурске лествице, степена, целог степена и полустепена
- » **функционални:** певање и препознавање дур лествице и њених карактеристика, слушање и певање песме Р. Роџерс: *До, Ре, Ми (Солмизација)*
- » **васпитни:** развијање интересовања за музику и њено разумевање

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плеуер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Рећи ученицима да отворе уџбеник и погледају илустрације на почетку лекције. Упоредити назив лествица с предметима по којима се пење у свакодневном животу.

Главни део:

Објаснити ученицима да се и тонови могу низати, односно пењати, па такав низ од осам тонова називамо лествица. Одсвирати на пијанину C-dur лествицу. Заједно с ученицима прочитати имена нота потписана испод тонова лествице. Уз помоћ уџбеника ученици заједно с наставником певају C-dur лествицу. Објаснити да лествица добија име према ноти којом почиње и завршава, те да сваки тон има свој ступањ тј. место у лествици.

Уз помоћ илустрације у уџбенику погледати и именовати ступњеве дурске лествице. Напоменути да се ступњеве означавају римским бројевима. Објаснити да се размак између тонова назива степен, који може бити цели степен или полустепен. На клавијатури или пијанину показати размак између тонова C и D као пример целог степена и тонова E и F као пример полустепена (с обзиром да нема црне дирке између). Скренути пажњу ученицима да се полустепени у дурској лествици налазе између III и IV и VII и I ступња и да су то управо размаци на клавијатури, где нема црне дирке. Објаснити појам октаве (група од осам тонова, од тона C до следећег тона C).

Одсвирати и отпевати песму Ричарда Роџерса „Солмизација“ (послушати с ЦД записа), показујући на клавијатури сваку поједину ноту и певајући (учећи) сваку фразу посебно, док се не савлада цела песма.

Закључни део:

Показати ученицима целу клавијатуру на пијанину или плакату, те их подстаћи да пронађу и изброје све тонове C на целој клавијатури и одговоре на питања у уџбенику.

Кратко ученицима описати инструменте с диркама и њихов распон и основне карактеристике (оргуље, мануали, чембало, клавир). Решити питања из уџбеника (допунити низ C-dur лествице).

Поновити све о лествици, ступњевима, степенима и на крају заједно отпевати песму „Солмизација“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 8.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење, стваралаштво

Наставна јединица: **ОРФОВ ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.1.2, МК. 1.2.2, МК. 1.3.2.

Кључни појмови: Орфов инструментаријум, бубњић, тамбурин, штапићи, триангл, чинеле, звечке, металофон, ксилофон, блок-флаута

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање инструмената Орфовог инструментаријума и усвајање њихових назива
- ▶ **функционални:** усвајање вештине свирања инструмената Орфовог инструментаријума, заједничко и индивидуално музицирање инструмената Орфовог инструментаријума (музички примери за свирање и певање: *Дег' њоуірај мего; Дивна, Дивна, Вишњицица род родила; Каг си срећан*)
- ▶ **васпитни:** развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећаја радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плеуер)

Корелација: физичко васпитање

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Питати ученике јесу ли већ негде видели или свирали штапиће, бубњић, чинеле, звечке, блок-флауту... Ако јесу, који су то инструменти били, што су на њима свирали, који им се највише допао? Знају ли да се сви ти инструменти заједно зову Орфов инструментаријум?

Главни део:

Ученицима показати припремљене инструменте Орфовог инструментаријума. Сваки именовати и показати како се свира. Заједно с ученицима прокоментарисати какав има звук и на који се начин се производи. Објаснити који су то инструменти с одређеном и неодређеном висином тона и зашто. Одабрати један или више понуђених примера наведених у уџбенику па их увежбати и одсвирати на инструментима (музички примери за свирање и певање: „Дед’ поиграј медо“, „Дивна, Дивна“, „Вишњицица род родила“, „Кад си срећан“).

Закључни део:

Ученицима рећи по коме је Орфов инструментаријум добио име и ко је био Карл Орф. Прочитати биографију немачког композитора Карла Орфа у уџбенику.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 9.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење, стваралаштво

Наставна јединица: **ОРФОВ ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.3, МК. 2.2.1, МК. 1.3.2.

Кључни појмови: Орфов инструментаријум, бубњић, тамбурин, штапићи, триангл, чинеле, звечке, металофон, ксилофон, блок-флаута

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- **образовни:** упознавање инструмената Орфовог инструментаријума и усвајање њихових назива
- **функционални:** усвајање вештине свирања и заједничко и индивидуално музицирање на инструменатима Орфовог инструментаријума (музички примери за свирање и певање: *Дег' њоџрај мего; Дивна, Дивна, Вишњицица род родила; Каг си срећан*), слушање музичког примера – К. Орф: *Чеџири комада за ксилофон*
- **васпитни:** развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећаја радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: –

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Најавити ученицима да ће и на овом часу свирати и наставити да упознају инструменте Орфовог инструментаријума.

Главни део:

Ученицима поделити припремљене инструменте Орфовог инструментаријума. Тражити од ученика да их самостално именују и одабрати појединце који ће да демонстрирају и објасне како се на њима свира. Прокоментарисати звук. Поновити и именовати инструменте с одређеном и неодређеном висином тона. Поновити и одсвирати један или више понуђених примера обрађених на претходном часу, наведених у уџбенику (музички примери за свирање и певање: „Дед’ поиграј медо“, „Дивна, Дивна“, „Вишњицица род родила“, „Кад си срећан“).

Закључни део:

Поновити ко је био Карл Орф.

Послушати композицију К. Орфа: „Четири комада за ксилофон“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 10.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење

Наставна јединица: **ОРФОВ ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ (3)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 1.3.2, МК. 1.4.3.

Кључни појмови: Орфов инструментаријум

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** певање и свирање песама уз пратњу Орфовог инструментаријума
- ▶ **функционални:** певање и свирање народних песама из Србије: *Дег' ђоиџај мего* и *Дивна, Дивна*
- ▶ **васпитни:** развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећаја радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поделити ученицима инструменте Орфовог инструментаријума. Поновити имена инструмената.

Главни део:

Научити ученике да певају народне песме из Србије „Дед’ поиграј медо“ и „ Дивна, Дивна“, потом их поделити у групе и покушати са свирањем мелодијске и ритмичке пратње, уз помоћ наставника и ученика који евентуално похађају музичку школу. Дати могућност ученицима да међусобно мењају инструменте.

Закључни део:

Извести те две песме као на концерту.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 11.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење, стваралаштво

Наставна јединица: **ОРФОВ ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ (4)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 3.3.1, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: Орфов инструментаријум

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** увежбавање свирања на инструментима Орфовог инструментаријума
- ▶ **функционални:** певање и свирање, стварање властитих мелодија и ритамских примера на инструментима Орфовог инструментаријума
- ▶ **васпитни:** развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећаја радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поделити инструменте и именовати их. Поновити певање и свирање песме обрађене на прошлом часу.

Главни део:

Поделити ученике у групе.

Свака група (према могућностима и количини инструмената који су на располагању) треба да осмисли своју композицију коју ће извести пред разредом. На овом часу ученици компонују своје композиције и припремају се за њихово извођење на следећем часу.

Закључни део:

Дати могућност ученицима да сами импровизују на инструментима.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 12.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење, стваралаштво

Наставна јединица: **ОРФОВ ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ (5)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1, МК. 1.3.2, МК. 3.4.2.

Кључни појмови: Орфов инструментаријум

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** увежбавање свирања на инструментима Орфовог инструментаријума
- ▶ **функционални:** певање и свирање, стварање властитих мелодија и ритамских примера на инструментима Орфовог инструментаријума
- ▶ **васпитни:** развијање љубави према музици и музицирању, подстицање креативног изражавања и осећаја радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

На овом часу ученици ће извести композиције које су компоновали и увежбавали на претходном часу. Формирати „стручни“ оцењивачки жири који ће одабрати најбољу композицију и извођење.

Главни део:

Поделити ученике у групе и дати им прилику да још једном увежбају своје композиције.

Свака група, као оркестар на концерту, изводи своју композицију.

Закључни део:

Бирање најбоље композиције и дискусија о наступима.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 13.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **НАРОДНА ПЕСМА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.1.1, МК. 1.2.4, МК. 1.3.2.

Кључни појмови: народна песма

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање народне музике, њених обележја и културе свога народа, усвојити нове песме
- ▶ **функционални:** научити да се певају народне песме „Повела је Јела“ и „Вишњицица род родила“ уз јасан изговор и разумевање текста
- ▶ **васпитни:** заједничко музицирање, неговање осећаја за народну музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Одсвирати или одслушати снимак песме „Повела је Јела“. Повести кратак разговор о народној песми. Питати ученике које народне песме знају.

Главни део:

Певати песму по слуху. Народна песма је песма која је настала у народу, општеприхваћена је и не зна јој се аутор. Једна од карактеристика српске народне песме је да напев завршава на II ступњу лествице, а не на I (тзв. тоници).

Одслушати и увежбати певање песме „Вишњицица род родила“. Упоредити с песмом „Повела је јела“ и подстаћи ученике да препознају једнака обележја у обе песме.

Закључни део:

Поново отпевати обе песме у радосној атмосфери и заједништву уз радост музицирања.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 14.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **НАРОДНА ПЕСМА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.1.2, МК. 1.2.4, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: народна песма

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање народне музике, њених обележја и културе свога народа, усвојити нове песме
- ▶ **функционални:** поновити певање народне песме „Повела је Јела“ и „Вишњи-чица род“ родила уз јасан изговор и разумевање текста, свирање на Орфовом инструментаријуму
- ▶ **васпитни:** заједничко музицирање, неговање осећаја за народну музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плеуер)

Корелација: географија, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво с претходног часа, истаћи карактеристике српске народне песме. Народна песма је песма настала у народу, општеприхваћена је и не зна јој се аутор. Једна од карактеристика српске народне песме је да напев завршава на II ступњу лествице, а не на I (тзв. тоници).

Главни део:

Поновити певање песме „Вишњицица род родила“ и „Повела је Јела“.

Песме извести уз пратњу инструмената Орфовог инструментаријума. Нотни пример за песму „Вишњицица род родила“ налази се уз наставну јединицу у којој се обрађује Орфов инструментаријум. Груписати ученике према склоностима, тако да једни певају а други свирају инструменте уз помоћ и учешће наставника. Објаснити им начин свирања на инструментима (блок флаута, ксилофон, тамбурин, триангл). Подстакнути их на међусобно договарање и остварити атмосферу радости при певању и свирању.

Споменути ученицима да су многи српски музичари компоновали уметничку музику надахнути српским фолклором, на пример С. Ст. Мокрањац и његове „Руковети“.

Закључни део:

Поновно отпевати и одсвирати обе песме у радосној атмосфери и заједништву уз радост музицирања.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 15.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **НАРОДНА И УМЕТНИЧКА МУЗИКА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.2, МК. 3.2.3.

Кључни појмови: народна музика, уметничка музика, плес, коло, вокална музика, инструментална музика, опера, балет

Циљеви: развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање и стварање свести код ученика о повезаности фолклора и природе која нас окружује с људском потребом за изражавањем помоћу музике
- ▶ **функционални:** развијати способност уочавања, размишљања, повезивања и закључивања, слушање Б. Дугић: *Чаробна фрула Боре Дујића* („Ливадица, око-ло јасење“ и „Идем путем, песма с’ори“)
- ▶ **васпитни:** развијати знатижељу за упознавањем различитих врста изражавања човека, неговати поштовање према властитој култури и традицији, упознавање и поштовање других народа и њихових култура и осећај повезаности с целим човечанством

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: географија, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Повести разговор с ученицима о људским делатностима које доводе до стварања музике. Поновити песме које су у претходним лекцијама (или разредима) ученици научили. („Повела је Јела“, „Вишњицица род родила“...).

Главни део:

Музику насталу у народу зовемо народном музиком. Прочитати текст из уџбеника и написати на табли главне изразе: фолклорна музика; лирска (инструменти: фрула и двојнице, гајде), епска (инструменти: гусле).

Повести разговор с ученицима, погледати слику гуслара Филипа Вишњића у уџбенику, као слике и осталих народних инструмената на плакатима (графофолији), питати ученике јесу ли их видели раније, којом приликом и да ли су чули како се на њима свира. Питати ученике како се они данас понашају и изражавају, што раде када су срећни, тужни, када нешто славе и окупљају се. Подстаћи ученике да изразе своје мишљење о некадашњем начину окупљања, свирања и певања људи на селу.

Закључни део:

Послушати снимак фрулаша Боре Дугића (*Чаробна фрула Боре Дујића* („Ливадица, около јасење“ и „Идем путем, песма с'ори“), осматрати реакције ученика и подстаћи их да изразе утиске о вештини свирања и композицији коју су чули. Питати их јесу ли и када направили неки инструмент и показујући им илустрације подстаћи их да тако нешто сами или уз помоћ пријатеља или одраслих учине.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 16.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање

Наставна јединица: **НАРОДНА И УМЕТНИЧКА МУЗИКА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.3, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: народна музика, уметничка музика, плес, коло, вокална музика, инструментална музика, опера, балет

Циљеви: развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање и развијање свести о повезаности фолклора и природе која нас окружује с људском потребом за изражавањем помоћу музике; упознавање са композиторима који природу описују музиком
- ▶ **функционални:** развијати способност уочавања, размишљања, повезивања и закључивања, слушање музичког примера – И. Стравински: *Руска ујра* из балета *Петрушка*
- ▶ **васпитни:** развијати знатижељу за упознавањем различитих врста изражавања човека, неговати поштовање према властитој култури и традицији, упознавање и поштовање других народа и њихових култура и осећај повезаности с целим човечанством

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: географија, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво с претходног часа.

Главни део:

Нека неко од ученика прочита текст у уџбенику о уметничким композицијама насталим на основу фолклора. Истакнути српске композиторе (Коњовић, Тајчевић, Христић, Јовичић, Мокрањац). Навести и музичке форме које су они компоновали инспирисани фолклором (опера, инструментална, вокална музика, балет). Исто тако, указати како су многи светски композитори компоновали на темељу и под утицајем фолклора властитога народа. У Чешкој Б. Сметана и А. Дворжак, у Јерменији А. Хачатуријан, у Русији И. Стравински и М. П. Мусоргски, у Норвешкој Е. Григ, у Аустрији Ј. Штраус, али и да су стварали надахнути фолклором других народа, нпр. немачки композитор Ј. Брамс компоновао је *Мађарске ијере*, а И. Стравински балете у којима користи елементе руског фолклора.

Послушати и продискутовати музички пример (И. Стравински: „Руска игра“ из балета *Петрушка*).

Потом ученицима кратко уз помоћ фотографија у уџбенику објаснити карактеристике опере и балета (музичко-сценска дела).

Закључни део:

Решити задатак у уџбенику (заокружити тачне одговоре на стр. 16).

Решења: 1. ДА, 2. ДА, 3. НЕ, 4. НЕ

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 17.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ГЛАСОВИ И ИНСТРУМЕНТИ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: вокална музика, диригент

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање са стваралаштвом значајних српских композитора, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике
- ▶ **функционални:** развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, слушање музичких примера – С. Рахмањинов: *Бојородице Дјево, рагујсја*; С. Ст. Мокрањац: *Пејша руковей*
- ▶ **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: историја, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Одговорити на уводно питање. Повести разговор о томе јесу ли, када и где видели неки наступ хора или оркестра, музичаре који певају или свирају, и да ли неко од ученика такође свира неки инструмент.

Као пример хорског певања без пратње (*a cappella*) предлаже се музички пример Сергеја Рахмањинова: „Богородице Дјево, радујсја“.

Главни део:

Објаснити разлику између вокалне музике (писана је за певање, за један или више гласова, изводе је певачи) и инструменталне музике (писана је за извођење на инструментима, изводе је музичари који свирају неки инструмент). Објаснити шта је вокално-инструментална музика. Објаснити разлике у врстама певачких хорова (дечји, женски, мушки, мешовити) и повести разговор о томе да ли неко од ученика, њихових пријатеља или родитеља пева у хору. Подстакнути ученике да дођу до закључка како је немогуће да група људи складно функционише без особе која ће их предводити (како у разреду, школи, граду, држави), па тако и хор и оркестар имају диригента који их предводи и омогућује складно и хармонично извођење музике.

Показати на плакатима и сликама хорова и оркестре.

Одговорити на питања из уџбеника (стр. 17) у вези са хорском и оркестралном музиком (*Решења*: 1. а), 2. НЕ, 3. ДА).

Послушати „Пету руковет“ Стевана Ст. Мокрањаца. Подстакнути ученике да препознају народне песме које су већ чули и/или певали („Повела је Јела“, „Вишњицица род родила“) и да закључе какав састав музичара изводи напеве. Навести их да уоче и препознају женске и мушке гласове у хору. Прочитати из уџбеника биографију С. Ст. Мокрањаца, пронаћи на географској карти место његовог рођења, градове у којем се школовао и крајеве одакле потичу народни мотиви које користи за своје композиције. Подстакнути ученике да и сами објасне значење речи *руковети*.

Закључни део:

Поновити шта је вокална музика и ко је изводи (компонована је за певаче, изводи је дечји, женски, мушки и мешовити хор), шта су *Руковети* (сплет народних песама) и ко их је компоновао (С. Ст. Мокрањац). Отпевати (поновити) народне песме „Повела је Јела“ и „Вишњицица род родила“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 18.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ГЛАСОВИ И ИНСТРУМЕНТИ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: инструментална музика

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање са стваралаштвом значајних српских композитора, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике
- ▶ **функционални:** развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, слушање музичких примера – М. Тајчевић: *Сегам балканских иџара* (избор), С. Христић: *Охридска лејенда* („Грлица“), македонска народна песма: „Билана платно белеше“
- ▶ **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, графоскоп)

Корелација: историја, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити с ученицима разлику између вокалне и инструменталне музике, па се усредсредити на инструменталну. Питати ученике које све инструменте познају и за које инструменте може бити компонована музика.

Главни део:

Послушати избор из „Седам балканских игара“ Марка Тајчевића (I став *Con moto* и II став *Rustico*). Подстакнути ученике да препознају народну песму „Дивна, Дивна“. Потом их питати да ли препознају инструмент који свира. Прочитати из уџбеника текст о композицији и композитору, пронаћи на географској карти Хрватску и Осијек, као и европске градове у којима је Тајчевић студирао. Тему повезати с претходним наставним часом на коме је била обрађена Мокрањчева „Пета руковет“. Упоредити ова два композитора и чињеницу да су обојица компоновала уметничку музику темељену на фолклору, тј. народним напевима свога краја.

Потом одслушати став „Грлица“ Стевана Христића из прве свите балета „Охридска легенда“. Ако је могуће, погледати на ДВД запису одломке из балета. Објаснити шта је свита. Подстакнути ученике да препознају и именују извођаче (инструменти, оркестар), да уоче разлику у односу на претходни пример М. Тајчевића чија је музика писана за само један инструмент (клавир), док је балет компонован за цели оркестар, а такође га изводе и балетски играчи. Поновно га упоредити с композиторовим фолклорним надахнућем, споменути и познати македонски напев „Биљана платно белеше“, који је Христић користио у балету „Охридска легенда“. Послушати музички пример са ЦД записа уз уџбеник. Погледати карту Србије и одредити где се налази Македонија и Охрид, а где Србија и места школовања С. Христића.

Закључни део:

Поновити појмове који су тумачени на овом и претходном часу: шта је вокална музика, певачки хорови, шта је инструментална музика и повезаност фолклора с уметничком музиком, шта ради диригент и набројати композиторе: Мокрањац, Тајчевић, Христић.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 19.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ГЛАСОВИ И ИНСТРУМЕНТИ (3)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: инструментална музика

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање са стваралаштвом значајних српских композитора, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике
- ▶ **функционални:** развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, певање народне песме *Ти једина*, слушање музичког примера – Ј. Јовичић: *Војвођанска свиџа* (избор)
- ▶ **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику

Тип часа: час обраде, час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: историја, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво са претходних часова, делом уз помоћ наставника, а делом уз пропитивање појединих ученика. Поновити и објаснити разлику између инструменталне и вокалне музике.

Главни део:

Одслушати избор из „Војвођанске свите“ Јована Јовичића. Питати ученике (одговорити на питања из уџбеника) препознају ли инструмент који изводи ову музику, којој врсти (инструментална или вокална) припада. Објаснити да је композитор Јован Јовичић користио и обрадио познате фолклорне напеве из Војводине за гитару: „Јесен стиже“, „Ти једина“, „Милкина кућа“, „Сремско тамбурашко коло“.

Прочитати Јовичићеву биографију и погледати на карти Србије где се родио и где се налази Војводина. Питати ученике шта знају о Војводини (погледати слику(е) Војводине, продискутовати о томе какав је то крај (равничарски и плодан), а затим које од тих напева обрађених за гитару познају од раније. Питати ученике да ли неко од њих зна да свира гитару и да ли похађа музичку школу. Разговарати о њиховим искуствима.

Одслушати и по слуху научити песму „Ти једина“. Направити поређење с Јовичићевом обрадом, питати ученике како доживљавају песму (нежна, осећајна, лагана), да ли је брза или спора, гласна или тиха.

Закључни део:

Заједно с ученицима поновно отпевати песму „Ти једина“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 20.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ГЛАСОВИ И ИНСТРУМЕНТИ (4)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 3.4.2.

Кључни појмови: вокална музика, инструментална музика, опера

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање са стваралаштвом значајних српских композитора и с њиховим делима, препознавање и разликовање вокалне и инструменталне музике
- ▶ **функционални:** развијање способности промишљања, повезивања и уочавања, слушање музичких примера – С. Стевић: „Бела вило на тебе ми криво“; П. Коњовић: „Велика чочечка игра“ из опере *Кошћана*
- ▶ **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом народу и култури, развијање интересовања за музику

Тип часа: час обраде, час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ)

Корелација: географија, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити наставне садржаје с претходних часова (вокална, инструментална музика, хор, оркестар, фолклорни напеви као надахнуће за уметничко компоновање).

Главни део:

Послушати на ЦД песму „Бела вило“ у извођењу Светлане Стевић. Питати ученике ко изводи ову песму (глас) и који глас (женски). Утврдити да пева један глас (а не више њих) и да се оваква врста композиције зове вокална композиција. Прочитати белешку о животу Светлане Стевић.

Послушати „Велику чочечку игру“ из опере *Кошћана* Петра Коњовића. Разговарати с ученицима: ко изводи ту композицију (оркестар) и које инструменте препознају. У уџбенику прочитати биографију П. Коњовића, одредити на географској карти где је живео и подручје јужне Србије одакле је користио фолклорне мотиве за оперу *Кошћана*. Према могућностима погледати на ДВД запису одломке из опере *Кошћана*.

Закључни део:

Поновити и набројати главне појмове који су тумачени током четири претходна наставна часа: шта је вокална музика, певачки хорови, шта је инструментална музика и повезаност фолклора с уметничком музиком. Набројати композиторе: Мокрањац, Тајчевић, Јовичић, Христић и Коњовић.

Решити задатак у уџбенику и повезати појмове (стр. 22). Наставник помаже ученицима да уз помоћ уџбеника одговоре на постављена питања, тј. да повежу појмове.

Решења:

1. вокална композиција	б) С. Ст. Мокрањац: <i>Руковейи</i>
2. инструментална композиција	в) Ј. Јовичић: <i>Војвођанска свиџа</i>
3. опера	г) П. Коњовић: <i>Кошћана</i>
4. балет	а) С. Христић: <i>Охридска лејенда</i>

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 21.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ПОВИСИЛИЦА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: нотни знак, повисилица

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** обрадити и усвојити дефиниције новог појма – појам повисилица, поновити појам полустепена и његово препознавање и коришћење у музичкој литератури (музичком запису – нотама) и упознавање песме – игре
- ▶ **функционални:** разумевање појма повисилица, певање песме „Девојачко коло“, плесање, свирање
- ▶ **васпитни:** спознаја о споразумевању помоћу знакова и упоређивање са свакодневним животом (говором, писањем), неговање и развијање заједништва

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика, физичка култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Најавити ученицима нови појам и нови музички знак.

Главни део:

Послушати на ЦД запису или на инструменту (пијанину) одсвирати песму „Девојачко коло“. Прочитати текст и заједнички с ученицима погледати нотни запис у уџбенику. Написати на табли прва 4 такта без повисилице и упозорити ученике да ће пример бити одсвиран онако како је записан на табли: помоћу погрешног, „криво“ тона, ученицима указати да мелодију треба „поправити“, објаснити који знак омогућава „поправку“: то је повишен тон, што означавамо повисилицом. Уцртати повисилицу испред тона F. На другом делу табле одвојено написати повисилицу, уочљиве величине, јасно изговорити и поред знака записати дефиницију:

Повисилица (#) је знак који повишава тон/ноту за један полустепен.

Уз дефиницију уцртати стрелицу у косом смеру према горе. Подигнутом руком показати узлазни смер.

Разговор с ученицима – тумачити од које речи долази реч повисилица, (повисити: повисилица), шта значи (повишење тона) и питати ученике на шта их тај знак асоцира. Дискусија с ученицима – где тај знак још запажамо у свакодневном животу (на тастатури мобилног телефона, знак #).

Кратко објашњење појма полустепен: ‘цело’ и ‘пола’: једноставним покретом руке, тела, кретањем, гестом, мимиком лица, очију, обрва, наставник пева цели степен и пола степена.

Пошто ученици препишу дефиницију, још једном им проширеном реченицом прецизно објаснити: Повисилица је знак којим се означава да је нота повишена за пола степена према горе, узлазно, у узлазном смеру. Пише се испред ноте на коју се односи и важи у целом такту, уколико се та нота више пута понавља. Споменути да се, такође, може уписати и одмах иза кључа на почетку песме и да онда важи за сваку ноту F (која постаје fis) у целој песми.

Питати ученике да ли знају где је тон F на клавијатури (уколико је исцртана на табли или зиду). Показати где се налази тон F, а тада показати где се налази тон fis. Потом на клавиру одсвирати F и fis и упозорити ученике да слушају и уоче разлику у висини. Поново одсвирати песму упозоравајући ученике на место где се свира повисилица. У заједничком разговору с ученицима прокоментарисати доживљај и произведен осећај, као и различит утисак када се песма изведе без и са повисилицом. Питања (из уџбеника): да ли песма звучи лепше, неугодније... Прозвати једног ученика да понови дефиницију повисилице.

Објаснити да се сваки тон може повисити на исти начин, а да повишени тон добија наставак -is. Потом именовати, заједно с ученицима – прозивајући их, и остале тонове музичке абецеде на исти начин и записати их на таблу. Уочити да је повишен тон E (eis) уствари тон F, а повишен тон H (his) тон C.

Закључни део:

Усвајање знања уз игру: рећи ученицима да ‘повисе’ слова из свога властитог имена (нпр. ANA = Ais, Nis, Ais).

Сви заједно, уз помоћ нотног примера у уџбенику, певају песму „Девојачко коло“. Организовати ученике у мање групе према њиховим могућностима и способности-ма тако да једни певају и играју, други ударају ритам и певају или да само ударају ритам или само играју.

Надоградња – доживљај музике:

Упозорити ученике да и тако мали помаци могу изазвати велике промене у доживљају и атмосфери коју ствара музика, те да се и музиком споразумевамо путем знакова, као што се и у говору, комуникацији споразумевамо словима, порукама...

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 22.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **СНИЗИЛИЦА И РАЗРЕШИЛИЦА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: снизилица, разрешилица

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** усвојити нове појмове, тј. нове знакове: снизилицу и разрешилицу и научити нову песму
- » **функционални:** научити певати песму *Зрачак вири* И. Бајића, развијати музичко памћење
- » **васпитни:** развијање поштовања према култури властитога народа

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Заједно с ученицима поновити шта су научили о повисилици. Помоћу илустрације у уџбенику упоредити, аналогно повисилици, снижавање тонова (силажење, спуштање).

Главни део:

Научити певати музички пример Исидор Бајић: „Зрачак вири“, отпевати га и одсвирати пред ученицима, а потом заједно с њима. Уколико је потребно, свирати и понављати фразу по фразу. Поразговарати с ученицима о темпу (полагани) и атмосфери песме (нежна, осећајна). Питати их ко изводи песму (женски глас).

Подстакнути ученике да у нотном примеру пронађу повисилицу и да уоче нове знакове: снизилицу и разрешилицу. Написати те знакове на табли и записати дефиницију:

- ▶ Снизилица је знак који снижава тон/ноту за један полустепен.
- ▶ Снижени тон добија наставак -es. Написати на табли: C + es = Ces. Упозорити да тон Hes читамо и као B, а тон а као as.

Подстакнути ученике да погледају музички пример и уоче знак који означава разрешилицу. Нацртати разрешилицу на табли и објаснити: разрешилица је знак који разрешава повисилицу или снизилицу и враћа тон на своју почетну висину. Написати ноту fis и F испред којег је разрешилица. Написати ноту ges и G испред којег је разрешилица. Објаснити ученицима да се нотни знакови повисилица, снизилица и разрешилица зову *ћредзници*.

Помоћу илустрације клавијатуре на табли или свирајући на пијанину показати ученицима где се именовани повишени, снижени и разрешени тонови налазе на клавијатури и одсвирати их (на црним диркама; F-Fis, Fis-F, C-Ces...). Позвати ученике да појединачно усмено именују повишену, снижену или разрешену ноту, постављајући им питање: како гласи повишена нота G? (Gis) Како гласи снижена нота E? (Es) Разрешити ноту Fis! (F).

Закључни део:

Поново заједно отпевати песму И. Бајића: „Зрачак вири“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 23.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ПОВИСИЛИЦА, СНИЗИЛИЦА И РАЗРЕШИЛИЦА
– ПОНАВЉАЊЕ**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК. 3.1.1, МК. 2.2.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: повисилица, снизилица, разрешилица

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** понављање појмова: повисилица, снизилица и разрешилица
- » **функционални:** поновити и отпевати (свирати) народну песму „Девојачко коло“ и песму И. Бајића „Зрачак вири“
- » **васпитни:** развијање заједничког музицирања и поштовања културе власти-тог народа

Тип часа: час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика, ликовна култура, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Најавити час понављања појмова предзнака: повисилица, снизилица и разрешилица.

Главни део:

Питати ученике шта су предзнаци, чему служе и како се називају. Задати им неколико нота које морају да повисе, снизе и/или разреше (у нотној свесци). Поновити како се мењају називи тонова када су повишени или снижени. На клавијатури пронаћи дирке на којима се свирају повишени, снижени и разрешени тонови. Могуће је урадити цртеже, плакате или колаже који илуструју предзнаке и њима украсити учioniцу. Разред може изабрати најлепши рад.

Закључни део:

Поново заједно отпевати песме „Девојачко коло“ и „Зрачак вири“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 24.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење, запажање

Наставна јединица: **СЛУШАМ, ЗАПАЖАМ, ОСЕЋАМ... СТВАРАМ! (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.2.1, МК. 3.4.2.

Кључни појмови: изражавање музиком

Циљеви: развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности

Задаци:

- » **образовни:** упознавање и упоређивање фолклорног мотива и уметничке композиције који имају заједничко полазиште и тему (река Дунав)
- » **функционални:** певање и извођење песме *Дунаве, Дунаве*; слушање музичког примера – Ј. Штраус мл.: *На лејом љавом Дунаву*
- » **васпитни:** развијање интересовања за народну и уметничку музику, развијање осећаја за лепо у музици, музика као људска потреба и израз постојања

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: биологија, географија, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Разговор с ученицима на тему уводног питања у уџбенику. (Опиши како човек у данашње време музиком тумачи и описује свет у коме живимо.)

Главни део:

Послушати или на клавиру (гитари, хармоници) одсвирати песму „Дунаве, Дунаве“. Започети разговор с ученицима постављајући питања: да ли неко већ зна песму, где ју је, када и од кога чуо или певао. После прочитаног текста песме, дати објашњење. Кратко разговарати с ученицима о Дунаву (где извире, кроз које земље протиче, где се улива) и како изливање река утиче на плодност поља и принос жита које нам је храна (хлеб). Нагласити да су људи одувек певали о природи која их окружује (јер су део ње, од ње зависе, јер их храни). Заједно отпевати песму уз пратњу на инструменту.

Потом послушати музички пример валцер „На лепом плавом Дунаву“. Питати ученике где и када су чули ту мелодију. (Нпр. звук на мобилом телефону, у филму *Одисеја у свемиру* или преносу Новогодишњег концерта Бечке филхармоније.) Упоредити с претходним примером „Дунаве, Дунаве“ и поставити питања ученицима:

- ▶ што је заједничко овим мелодијама? (име песме, тј. реке)
- ▶ ко изводи другу композицију, хор или оркестар? (оркестар)
- ▶ какво је расположење сваке од композиција? (весело, пријатно)
- ▶ одакле потичу композиције, из којих крајева и ко их је компоновао? (из Србије, односно из Аустрије, Беча; народна песма, Ј. Штраус).

Закључни део:

Упоредити с ученицима данашњу популарну музику с оном која се слушала раније: како уметничка тако и народна – фолкорна. Кроз разговор доћи до закључка да је од памтивека човек описивао општељудска заједничка осећања и појаве (радост, љубав, срећу, тугу...), само је начин на који је то исказивао био другачији.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 25.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење, запажање, стваралаштво

Наставна јединица: **СЛУШАМ, ЗАПАЖАМ, ОСЕЋАМ... СТВАРАМ! (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.2.1, МК. 3.4.2.

Кључни појмови: изражавање музиком

Циљеви: развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности

Задаци:

- » **образовни:** упознавање уметничких композиција које описују природу
- » **функционални:** Л. ван Бетовен: *Симфонија бр. 6 у F-duru „Пасџорална“*, оп. 68, I став
- » **васпитни:** развијање интересовања за народну и уметничку музику, развијање осећаја за лепо у музици, музика као људска потреба и израз постојања

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: биологија, географија, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво с претходног часа и отпевати песму „Дунаве, Дунаве“.

Главни део:

У наставку наставне јединице у уџбенику прочитати занимљивости и послушати наведени музички пример (Л. ван Бетовен „Пасџорална“ симфонија, I став).

Интерпретирати властита искуства и осећања и повезати их с музиком, замислити какву бисмо музику тад компоновали, изразити се музиком и описати музику коју бисмо у одређеном расположењу замислили, певали, компоновали (одговорити на питања из уџбеника).

Закључни део:

Пронаћи лепу мисао о музици и/или смислити властиту. Ево и неких примера за дискусију с ученицима.

„Музика је откриће веће од све мудрости и филозофије.“ Л. ван Бетовен

„Музика је свето место, храм толико величанствен да у њему осећамо узвишеност универзума, али и колиба толико скромна и скровита да нико од нас не може проникнути у њене најдубље тајне!“ Д. Кембел

„Где престаје говор, почиње музика.“ Е. Хофман

„Музика – тај чудесни тумач неизрецивог.“ непознат аутор

„Музика пре свега.“ П. Верлен

„У музици, као и у љубави, треба бити искрен.“ Ђ. Верди

„Сликар слика своје слике на платну; музичар слика своје слике на тишини.“ Л. Стоковски

„Музика може да промени свет зато што музика може да промени човека.“ Б. Вокс

„Музика је моја религија.“ Џ. Хендрикс

„Музика је звук наших осећања.“ непознат аутор

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____

Разред: 5.

Датум: _____

Редни број часа: 26.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење

Наставна јединица: **ИГРА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.3, МК. 2.2.2.

Кључни појмови: игра, коло, балет, латиноамерички и стандардни плесови

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности

Задаци:

- ▶ **образовни:** научити елементе народних, историјских и светских игара
- ▶ **функционални:** слушање плесне музике (*Банайско коло*, ирска народна игра *Kid on the mountain*), уочавање разлике између плесних стилова и карактера, основе плеса
- ▶ **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом народу, развијање комуникације путем игре и покрета

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, свирање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ)

Корелација: физичка култура, историја, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Објаснити ученицима да се човек изражава плесом и покретом описујући тако своја осећања, али и обележава заједничке сусрете, окупљања или славља. Упоредити с претходним наставним јединицама у којима се говорило о повезаности човекове свакодневице с његовим стваралаштвом, како у фолклору, тако и у уметности. Нагласити да је на целом свету свим људима игра (плес) заједничка карактеристика и потреба. Објаснити како људи разговарају помоћу речи, али и покретима тела, успостављајући тзв. невербалну комуникацију. Упоредити с особама које не чују и које се споразумевају помоћу знакова. Игра је исто тако један облик комуникације и „слања порука“.

Главни део:

Послушати и/или одсвирати „Банатско коло“. Питати ученике је ли коло брзо или споро и какво расположење ствара (весело или тужно).

Прочитати занимљивост о српском ансамблу народних игара „Коло“.

Послушати музички пример ирске народне игре *Kid on the mountain* и упоредити га с *Банатским колом*.

Закључни део:

Заједно с ученицима погледати илустрације у уџбенику. Питати их да ли препознају неку игру, а потом да ли неко од њих зна да плеше или похађа плесну школу. Нека исприча своја искуства. Према могућностима, погледати плакате, ДВД снимак неког плеса (фолклор, латино или стандардни плес, балет и сл.)

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____

Разред: 5.

Датум: _____

Редни број часа: 27.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење

Наставна јединица: **ИГРА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.2, МК. 3.2.3.

Кључни појмови: игра, коло, балет, латиноамерички и стандардни плесови

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности

Задаци:

- » **образовни:** научити елементе народних, историјских и светских плесова
- » **функционални:** слушање и извођење плесне музике, уочавање разлике између плесних стилова и карактера, основе плеса
- » **васпитни:** развијање осећаја припадности властитом и другим народима, развијање комуникације путем игре и покрета

Тип часа: час обраде и час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ)

Корелација: физичка култура, историја, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на претходном часу. Најавити ученицима да ће слушати и/или гледати и покушати да играју на музику за плес.

Главни део:

Уколико неко од ученика зна да игра коло, нека демонстрира корак, а остали нека покушају (прилагодити учионицу часу; тј. ослободити простор од клупа уколико могућности то допуштају). Такође, на исти начин понудити ученицима могућност да одиграју и друге врсте плесова који се спомињу у уџбенику.

Истакнути ученицима занимања професионалних плесача и балетских играча.

Закључни део:

Одговорити на питања на крају наставне јединице и с ученицима продискутовати њихове одговоре.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 28.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ЗВОНЧИЋИ, ЗВОНЧИЋИ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1, МК. 1.3.2.

Кључни појмови: јединица бројања, двочетвртински такт

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** учење и обрада музичких елемената и увежбавање песме Џ. Пирпонта: *Звончићи, звончићи*
- » **функционални:** певање песме Џ. Пирпонт: *Звончићи, звончићи*, понављање врсте такта и савладавање основа тактирања – обрада двочетвртинског такта
- » **васпитни:** неговање и развијање радости заједничког музицирања

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: биологија, математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Повезати зимска атмосферу са садржајем песме „Звончићи, звончићи“. Када се најчешће изводи та песма?

Главни део:

Послушати музички пример Џејмс Пирпонт „Звончићи, звончићи“ и одсвирати песму ученицима који потом треба да је по слуху науче/понове. Усредсредити се на нотни пример у уџбенику, подстаћи ученике да препознају врсту такта и понове оно што већ знају о врстама тактова.

Закључни део:

Помоћу инструмената Орфовог инструментаријума (ударалкама) ученици подељени у групе прате извођење певања песме „Звончићи, звончићи“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 29.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ЗВОНЧИЋИ, ЗВОНЧИЋИ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.3.2, МК. 2.2.2.

Кључни појмови: врста такта, дириговање, диригент

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** елементи тактирања и основна сазнања о дириговању
- » **функционални:** понављање песме Џ. Пирпонт: *Звончићи, звончићи*; понављање двочетвртинског такта и савладавање основе тактирања, новогодишње и божићне песме
- » **васпитни:** неговање и развијање радости заједничког музицирања, стицање основе вештине дириговања, поштовање ауторитета

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: биологија, математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити и отпевати (одсвирати) песму „Звончићи, звончићи“.

Главни део:

Поновити двочетврински такт. Наставник показује ученицима тактирање двочетвринског такта (замах руке према доле – први тактов део, замах руке према горе – други тактов део) подстичући их да имитирају његове покрете. Да би им покрет руке био јаснији и прецизније изведен, да би лакше схватили и правилно обавили задатак, препоручити ученицима да при покрету на доле замисле као да се рука „одбија од нечега“, па да тек тада замахну руком према горе (други тактов део).

Потом поново свирати или слушати песму „Звончићи, звончићи“ и дириговати. Могу да диригују сви ученици заједно (седећи или стојећи на својим местима), могу се и смењивати пред разредом, један по један, а могу бити и диригенти целом разреду који ће да следи њихово дириговање и да пева.

Ово је и прилика за понављање улоге и наглашавање велике одговорности диригента у хору или оркестру, као и потребе поштовања ауторитета особе која предводи и одговара за већу групу људи (као наставник у разреду, директор у школи, градоначелник у граду, председник неке државе, полицајац који регулише саобраћај), да би та група функционисала и могла да буде складна, сложна и да даје позитивне и лепе резултате.

Подстаћи ученике да размисле шта би се догодило да нема диригента, разредног старешине, директора, саобраћајца и покушају да схвате последице које такво „расуло“ доноси са собом.

Закључни део:

Певати, дириговати и свирати по избору друге новогодишње и божићне песме које су ученицима познате (у музичким примерима за свирање и певање налазе се два пригодна музичка примера: „Новогодишња песма“ и „Новогодишњи празник“).

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 30.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, извођење

Наставна јединица: **НОВОГОДИШЊЕ ПЕСМЕ**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.1.1, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: новогодишње песме

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** певање новогодишњих песама
- » **функционални:** певање песама: П. Стурел: *Новогодишња ђесма* и М. Драгутиновић: *Новогодишњи ђразник*
- » **васпитни:** неговање и развијање радости заједничког музицирања

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: биологија, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Започети разговор с ученицима о прослави и дочеку Нове године у њиховим породицама и у окружењу. Повести разговор о томе да се Нова година дочекује у целом свету.

Главни део:

Увежбати певање песме П. Стурел: „Новогодишња песма“ и М. Драгутиновић: „Новогодишњи празник“.

Прокоментарисати текст, анализирати знакове понављања, темпо, динамику...

Понудити ученицима могућност свирања на доступним инструментима Орфовог инструментаријума, а потом нацртати нешто пригодно на тему Нове године.

Закључни део:

Припремити ове или неке друге пригодне песме за школску новогодишњу приредбу.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 31.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **МОЛСКА ЛЕСТВИЦА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: молска лествица, а-тол, природна молска лествица, ступњеви, степен, полустепен, повисилица

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање обележја природне мол лествице, уочавање разлике између дура и мола
- ▶ **функционални:** читање и рад на нотном примеру, слушање примера и лествице, закључивање, слушање музичког примера – Б. Сметана: *Влџава* (тема); певање народне песме из Србије „Дед’ поиграј медо“
- ▶ **васпитни:** проширивање и подстицање интересовања за музику, упознавање народне баштине

Тип часа: час обраде, час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: биологија, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Погледати илустрације у уџбенику и поновити претходна знања о C-dur лествици и повисилици. Отпевати C-dur лествицу. (Лествица је низ поступно поређаних тонова. C-dur сатоји се од осам тонова. Повисилица је нотни знак који означава да је тон/нота повишена за један полустепен.)

Главни део:

Одслушати или одсвирати тему из „Влтаве“ Беџиха Сметане. Кратко упознати ученике са стваралаштвом чешког композитора Б. Сметане, уз пар речи о реци Влтави. („Влтава“ се детаљно обрађује касније у наставној јединици „Композиције инспирисане природом“.) Питати ученике каквим расположењем одише ова мелодија (сетно, нежно, полагано). Погледати илустрацију у књизи, према нотама лествице отпевати C-dur лествицу. Одсвирати природну a-mol лествицу и питати ученике какву разлику уочавају (расположење). Ученицима на табли написати C-dur лествицу, означити имена нота, ступњеве, степене и полустепене (заправо поновити све о C-dur лествици). На VI ступњу започети низање тонова нове лествице и укључити ученике да именују ноте a-mol лествице. Прочитати из уџбеника текст у вези молске лествице. Уочити полустепене у молској лествици (II и III, и V и VI). Именовати „новонасталу“ лествицу (природна a-mol лествица). Нагласити да се име молских лествица пише малим латиничним словом те да се лествице састављене од истих тонова називају паралелне лествице.

Закључни дио:

Послушати и /или одсвирати музички пример, народну песму „Дед’ поиграј медо“. Ученици би требало да науче да је певају по слуху.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 32.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **МОЛСКА ЛЕСТВИЦА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: молска лествица, а-тол, природна молска лествица, хармонска молска лествица, ступњеви, степен, полустепен, повисилица, вођица

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** упознавање обележја природне и хармонске молске лествице, уочавање разлике између дура и мола
- » **функционални:** читање и рад на нотном примеру, слушање примера и лествице, закључивање, слушање и певање песме *Дег' њоипрај мего*
- » **васпитни:** проширивање и подстицање интересовања за музику, упознавање народне баштине

Тип часа: час обраде, час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: биологија, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво с претходног часа.

Главни део:

Певати с ученицима песму „Дед’ поиграј медо“. Упозорити ученике да у уџбенику препознају повисилицу у нотном тексту песме „Дед’ поиграј медо“. Испод написане природне а-тоl лествице на табли, поново, уз учешће ученика, нанизати тонове а-тоl лествице и повисити VII ступањ. Одсвирати ученицима лествицу и објаснити да је то хармонска молска лествица. Полустепени су, уз оне између II и III и V и VI, још између VII и I ступња. Одсвирати лествицу, по могућности хармонску, само до вођице и указати ученицима на осећај напетости који се јавља при заустављању на вођици која тежи разрешењу.

Закључни део:

Објаснити ученицима да су „напетост“ и ишчекивање „разрешења“ честа појава у музици. Упоредити са скоком (одскоком), дисањем (удах и издах), сменом дана и ноћи или указати на напетост у некој причи и филму која тежи ка решењу (завршетку). Поновити с ученицима нове појмове обрађене на часу.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 33.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ШЕСНАЕСТИНА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК. 1.3.2, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: цела нота, половина, четвртина, шеснаестина

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** стицање знања о нотном трајању шеснаестина
- » **функционални:** слушање и певање песме Константина Бабића: *Веверица*; свирање, компоновање властитог ритмичког примера
- » **васпитни:** развијање интересовања за музику и музичку теорију и израз, подстицање креативног изражавања, логичког закључивања и осећања радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика, географија, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити нотне вредности уз помоћ таблице у уџбенику (име, трајање ноте и одговарајуће паузе).

Главни део:

Дељењем нотних вредности, доћи до објашњења шеснаестине и објаснити цртеж у књизи. На табли нацртати приказ нотних вредности као у уџбенику и објаснити. Послушати песму Константина Бабића: „Веверица“ и научити ученике да певају песму по слуху. Подстакнути их да према предлогу у уџбенику свирају ритмичку пратњу на доступним инструментима Орфовог инструментаријума или да тапшу по коленима или столу.

Закључни део:

Заједно с ученицима одсвирати и отпевати (или уз ЦД) песму Константина Бабића: „Веверица“, користећи удараљке Орфовог инструментаријума као пратњу.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 34.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ШЕСНАЕСТИНА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 3.1.1.

Кључни појмови: цела нота, половина, четвртина, шеснаестина

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** стицање знања о нотном трајању шеснаестина и увежбавање истог
- ▶ **функционални:** свирање ритмичког примера В. Томерлин: *Захукњала локомотива*; компоновање властитог ритмичког примера
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику и музичку теорију и израз, подстицање креативног изражавања и логичког закључивања и осећаја радости у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика, географија, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити нотне вредности уз помоћ уџбеника (име, трајање ноте и одговарајуће паузе).

Главни део:

Подстакнути ученике да смисле своје ритмичке примере према предлозима и примерима из уџбеника уз пратњу удараљки Орфовог инструментаријума (користити бројалице и измислити имена особа, предмета, географских појмова и дати им ритам). Увежбати ритмички пример „Захуктала локомотива“ Владимира Томерлина и свирати га уз пратњу доступних инструмената Орфовог инструментаријума. Покретима и звуковима што верније опонашати локомотиву.

Закључни део:

Бројалице које ученици већ знају записати у ритмичком облику (предлози су у уџбенику).

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 35.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ХИМНА СВЕТОМ САВИ**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 3.2.2.

Кључни појмови: химна Св. Сави

Циљеви: упознавање музичке културе свога и других народа, неговање и развијање
заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** схватање значења химне, упознавање са животом и делом Светог Саве
- » **функционални:** певање и слушање музичког примера К. Станковић: *Химна Светом Сави*; компоновање разредне химне
- » **васпитни:** повезаност са Српском православном црквом и поштовање историјског значаја лика и дела Светог Саве

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: веронаука, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити шта је химна, када се изводи и како се слуша. Споменути химну Европске уније, академску химну и химне у част значајним особама, као што је Свети Сава у српском народу.

Главни део:

Одслушати и певати химну Светом Сави. Образложити ученицима значај Светог Саве за српску културу и народ. Описати им укратко његов живот. Свети Сава рођен је 1169. и умро 1236. године. Био је први српски архиепископ. Подигао је многе манастире, цркве и школе у Србији. Стварајући српску цркву, стварао је и српску државу и културу. Савиндан се слави 27. јануара. Химну Светом Сави компоновао је Корнелије Станковић у 19. веку и то је најстарија химна у српском народу.

Погледати у уџбенику слику Храма Светог Саве у Београду и испричати ученицима зашто је Храм изграђен на том месту. У току тзв, Дугог рата Срби су се први пут после пада под Османлије озбиљније и бројније подигли на устанак у Банату 1594. године. Предводио их је владика Теодор Тиводоровић. Устанак је угушен, а владика сурово убијен. Да би се осветили Србима, Синан-паша је наредио да се узму мошти Светог Саве из Милешеве и спале на Врачару у Београду 1594. године. На месту где су спаљене његове мошти подигнут је величанствени Храм Светог Саве, који је данас један од симбола Београда. Храм је и највећи српски православни храм и једна од највећих православних цркава на свету.

Закључни део:

Подстакнути ученике да заједнички напишу текст и мелодију за химну свог одељења!

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 36.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 2.1.2.

Кључни појмови: Волфганг А. Моцарт

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, В. А. Моцарт
- ▶ **функционални:** слушање музичких примера – В. А. Моцарт: *Мала ноћна музика*, KV 525, I став, *Сонаџа за клавир у а-моли*, KV 331, III став – *А ла шурка*; обрада текста у уџбенику, подстицање доживљаја на темељу слушања музичких примера
- ▶ **васпитни:** развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење засновано на темељу искуства слушања музике

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија, српски језик, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

С ученицима повести разговор о Моцарту, питати их да ли им је и откуда познато његово име. (Донети на час нпр. „Моцарт кугле“.)

Главни део:

Одслушати I став Моцартове композиције „Мала ноћна музика“. Питати ученике да ли им је позната та мелодија и одакле, (мелодија на мобилним телефонима, рекламе, дечје играчке, емисије...) и који је инструменти изводе. Питати ученике како доживљавају композицију „Мала ноћна музика“ (весело, полетно, као позив на игру...).

Споменути најзначајније Моцартове композиције (опере, концерте, симфоније, вокално-инструменталне композиције, итд.).

Одслушати III став „Сонате за клавир у а-мољу“. Дискутовати о атмосфери и темпу композиције. Подстакнути ученике да усмено опишу како су доживели Моцартову музику, те према упутствима из уџбеника одговорити на питања после одслушаног музичког примера.

Закључни део:

Прочитати с ученицима занимљивости из уџбеника. Указати на феномен Моцартове музике и начин на који она делује на све људе. Подстакнути их да и сами код куће „опробају“ утицај Моцартове музике на њихово понашање и расположење слушајући његова дела док се играју, читају, у току јела, ујутру чим се пробуде или пре спавања и да та искуства на неком од следећих часова опишу и поделе с осталим ученицима.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 37.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 2.1.2.

Кључни појмови: Волфганг А. Моцарт

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, В. А. Моцарт
- ▶ **функционални:** слушање музичких примера – В. А. Моцарт: опера *Чаробна фрула*, арија Краљице ноћи и дует Папагена и Папагене, *Симфонија бр. 40 у g-moll*, KV 550, I став; обрада текста у уџбенику, подстицање доживљаја на темељу слушања
- ▶ **васпитни:** развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење засновано на темељу искуства слушања музике

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија, српски језик, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на претходном часу.

Главни део:

Прочитати Моцартову биографију и погледати слику његовог родног града, Салцбурга у Аустрији. Објаснити ученицима да је Моцарт компоновао без исправки, као да му је неко диктирао. Питати ученике како они пишу саставе из српског језика, да ли пишу из неколико покушаја, да ли при томе греше или су у стању да одмах, без грешке, одговоре на дату тему. Упоредити ту способност с Моцартовим изванредним даром. Споменути како је његов таленат од самог почетка био негован и развијан. Моцартов отац Леополд, такође музичар, препознао је надареност свога сина Волфганга када је овај имао свега три године и од најранијих дана с њим радио вежбе компоновања, виолинске и клавирске вежбе и упознавао га с другим инструментима. Моцартов отац био је врло значајна особа у животу будућег генија јер је препознао, подржао и развијао таленат свога сина и исто тако га представљао целом свиту. Моцарт је од најранијег узраста, заједно са својом сестром Нанерл, која је такође свирала клавир, наступао по дворовима целе Европе, путујући данима и месецима кочијом од града до града. Навести ученике да размисле о улози својих родитеља, васпитача, педагога и наставника у њиховом одрастању, обликовању њихове личности и подстицању да од себе и својих способности учине највише што могу, препознају своје таленте и развијају их и негују од самог почетка. Направити поређење и с другом успешном децом или одраслим људима који су од најраније младости показали задивљујуће успехе (спортисти, уметници, научници...). Погледати на географској карти Европе у које је све градове мали Моцарт путовао и где је све наступао.

Одслушати арију Краљице ноћи и дует Папагене и Папагена из Моартове опере *Чаробна фрула*.

Одслушати I став из Моцартове *Симфоније бр. 40 у g-moll*.

Закључни део:

Подстакнути ученике да усмено опишу како су доживели Моцартову музику, а затим да према упутствима из уџбеника одговоре на питања у вези одслушаних музичких примера.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 38.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ЛУДВИГ ВАН БЕТОВЕН (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 2.1.2.

Кључни појмови: Лудвиг ван Бетовен

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, Л. ван Бетовен
- ▶ **функционални:** слушање и анализа музичког примера – Л. ван Бетовен: *Соната за клавир бр. 20 у G-duru, оџ. 49, II став – Менуеј*; обрада текста у уџбенику
- ▶ **васпитни:** развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење засновано на темељу искуства слушања музике

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (интернет)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Кратко с ученицима поновити биографију и дела великог композитора Моцарта и питати ученике да ли им је познато име Лудвига ван Бетовена. Користећи сто, откуцати у ритму почетак првог става *5. симфоније* (та-те-ти-тааа), отпевати карактеристичан (судбински) мотив и питати ученике да ли им је познат. Уколико није, упознати их с тим мотивом.

Главни део:

Одслушати II став (менует) из Бетовенове „Сонате за клавир бр. 20 у G-dur, оп. 49“. Припремити ученике да уоче почетни мотив, да покушају да изброје и реагују када и колико пута се тај мотив у композицији понавља. Уз помоћ уџбеника кратко описати појам менует и његове карактеристике (игра настала у 17. веку, прозвана „краљицом плеса“, ситни, елегантни кораци, у којем се плесачи држе за руке и не додирују телима због широких хаљина.)

Прочитати Бетовенову биографију и на географској карти пронаћи места у којима је живео и радио (Немачка – Бон и Аустрија – Беч). Подстакнути ученике да на интернету и у енциклопедијама пронађу још интересантних података о њему.

Закључни део:

Указати на чињеницу да је Бетовен највише компоновао за клавир и оркестар. Најавити ученицима да ће се у на следећем часу говорити о славном композитору и слушати његова дела.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 39.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ЛУДВИГ ВАН БЕТОВЕН (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 2.1.2.

Кључни појмови: Лудвиг ван Бетовен

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознати баштину коју је човечанству оставио један од највећих композитора свих времена, Л. ван Бетовен
- ▶ **функционални:** слушање музичких примера – Л. ван Бетовен: *Соната за клавира бр. 14 у cis-толи, оп. 27, бр. 2, „Месечина“*, I став; Л. ван Бетовен: *За Елизу*, обрада текста у уџбенику, подстицање доживљаја на темељу слушања
- ▶ **васпитни:** развијање потребе за културним садржајима, стицање културних навика, поистовећивање и лично богаћење засновано на темељу искуства слушања музике

Тип сата: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (интернет)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено не прошлом часу. Питати ученике да ли су можда нешто истражили и сазнали о Бетовену.

Главни део:

Одслушати I став клавирске сонате „Месечина“ и одговорити на питање које се односи на ту Бетовену композицију.

Прочитати и прокоментарисати занимљивост о томе како је Бетовен своју 3. симфонију, „Ероику“ посветио Наполеону.

Одслушати Бетовену композицију „За Елизу“ и питати ученике да ли су је већ негде (где?) чули. Споменути да је Бетовен ово дело компоновао за једну своју ученицу. Упитати ученике да ли су они некад наменили и поклонили своје властито стваралачко дело, те их подстакнути да то и учине (компонују неку мелодију коју намењују и посвећују њима драгој особи, да направе поклоне за неку свечану прилику, нпр. рођендан, Божић...).

Закључни део:

Напоменути да је и Бетовенов отац био импресиониран Моцартом и да је од свог сина Лудвига желео да направи исти такав феномен. Међутим, Бетовенов таленат је и те како био изражен, али на њему својствен начин. Подстакнути ученике да промисле колико је важно имати и неговати властиту личност, а не покушавати имитирати неког другог.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 40.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, стваралаштво

Наставна јединица: **МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: ударалке, дувачки инструменти, инструменти са жицама, инструменти са диркама

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** упознавање музичких инструмената и карактеристичног начина свирања
- » **функционални:** израда инструмената и свирање на израђеним инструментима
- » **васпитни:** подстицање креативности израдом властитих инструмената, освешћивање бриге за човекову околину и искоришћавање отпадних материјала (екологија)

Тип часа: уводни час

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија, биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Започети с ученицима разговор о томе колико и које инструменте познају. Уколико је могуће, приказати ученицима (ДВД запис, интернет, графоскоп, презентације) слике, илустрације, филмове на којима се свира на необичним, егзотичним инструментима: ђембе, чешаљ, чаше, флаше, канте (отпадни материјали као инструменти).

Главни део:

Питати има ли међу ученицима оних који похађају музичку школу и на којим се све инструментима у њиховој школи може свирати. Подстакнути одлазак у најближу музичку школу и погледати инструменте који се у њој уче, одслушати децу-музичаре на њиховом концерту и уприличити разговор с њима тако да осталој деци подстакну интересовање за музику.

Помоћу уџбеника разложити име, историју и настанак првих инструмената и њихову поделу на удараљке, дувачке, инструменте са жицама, инструменте са диркама. На плакатима, сликама, илустрацијама показати сваку од група инструмената. За овај час спремити (наставник и/или ученици) шкољке, камен, влати траве и разне гранчице, пластичне цеви и/или чаше, подстакнути ученике да на тим „праинструментима“ вежбајући самостално у пару или у групи, произведу звук. Направити малу „разредну приредбу“, тако да сваки ученик (самостално, у пару или у групи) одсвира композицију коју је смислио на одабраном ‘инструменту’.

Закључни део:

Подстакнути ученике да изразе своја осећања и поделе искуства после часа, приредбе и музицирања на „праинструментима“, да наставе да креирају и смишљају „нове“ предлоге, те да такве игре и даље наставе да негују и развијају током дружења у својим породицама и с пријатељима.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 41.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: ударалке, дувачки инструменти, инструменти са жицама, инструменти са диркама

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање музичких инструмената и карактеристичног начина свирања
- ▶ **функционални:** слушање музичких примера – *Француски војнички марш, афрички бубњеви, ђембе, ренесансни ксилофон*; Јохан С. Бах: *Друја оркестарска свита у h-moll, BWV 1067, VII став – Багинери*; М. – А. Шарпентје: *Те Деум* (прелудијум); усвајање назива инструмената путем обраде текста и илустрација
- ▶ **васпитни:** упознавање, вредновање и поштовање музичких остварења, културе, традиције других народа и њихове историје, а тиме и њиховог доприноса човечанству

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија, биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Заједно с ученицима поновити појмове с претходног часа (подела инструмената на: удараљке, дувачке, инструменте са жицама и са диркама).

Главни део:

Истакнути да су удараљке заправо најстарији инструмент, с обзиром да је човек ударајући штапом или каменом производио звук и тако комуницирао с околином (људима, животињама, у лову...). Послушати на ЦД запису *Француски војнички марш, Афричке бубњеве, ђембе и ксилофон*. Подстакнути ученике да уоче и изразе разлику између тих музичких примера, да одреде у којим композицијама чују само ритам, а у којој мелодију, те каква је брзина извођења (брза или спора). Навести ученике да осете ритам у музици као компоненту која подстиче на плес, покрет.

Уз помоћ уџбеника упознати се са врстама удараљки. Рећи на који начин се на њима производи звук (ударањем у метал, кожу, дрво) и чему служе у данашњој класичној музици (у оркестрима као ефекти). Подстакнути ученике да уоче како су ритмови народа Бразила, Африке, Индије и Кубе утицали на данашњу популарну музику широм света. Такође, уз помоћ уџбеника (или плаката, пројектора, графоскопа, презентације) информативно показати ученицима удараљке с одређеном висином звука (мелодијске): тимпане, бубњеве, ксилофон, маримбу, вибрафон, челесту, концертна звона и групу с неодређеном висином звука: бубњеве, тимпане, чинеле, триангл, гонг, звечке, кастањете, ђембе.

После представљања удараљки, прећи на дувачке инструменте. Напоменути да су то најстарији инструменти које је човек израђивао бушећи рупице у гранама, гранчицама, животињском рогу или костима животиња, а да је тон добијао дувајући у њих. Одслушати снимак става „Бадинери“ из „Друге оркестарске свите у h-moll“ Ј. С. Баха. Питати ученике да ли знају који инструмент изводи солистичку деоницу (флаута), знају ли како се флаута држи и на који начин се добија звук/тон на флаути. Уз помоћ уџбеника информативно објаснити ученицима поделу на дрвене и лимене дувачке инструменте, набројати и погледати на илустрацијама дрвене инструменте (ако је могуће, „уживо“, посебно ако неко од ученика похађа музичку школу): дрвени инструменти су обоа, флаута, кларинет, фагот и саксофон. Уколико има ученика који похађају музичку школу и свирају неки од дрвених инструмената подстакнути их да на часу покаже свој инструмент, начин на који се свира и да одсвирају неку композицију.

Послушати прелудијум композиције „Те Деум“ М. – А. Шарпентјеа. Подстакнути ученике да се присете где су чули Шарпентјеову композицију (најавна мелодија за Евровизију). Указати им да у току слушања обратe пажњу који инструмент свира тему (труба). Питати ученике како се труба држи, на који се начин добија тон и где су се сусрели с трубачима (у народној музици: оркестар трубача). Истакнути да труба припада групи лимених дувачких инструмената и набројати остале лимене дувачке инструменте (рог, тромбон, туба). Објаснити да су инструменти попут рога, тромбона и тубе настали савијањем цеви, да би дужина цеви на рогу, кад би се цев изравнала, била око 3,5 метра. Информативно ученицима напоменути да се рог користио у лову или као поштански сигнал, да води порекло од тзв. алпског рога, који је заправо у облику дугачке цеви што достиже до пода.

Закључни део:

Поновити заједно с ученицима све кључне појмове с претходног или овог часа: набројати порекло и настанак инструмената, као и основну поделу: удараљке, дувачке, гудачке и инструменте с диркама. Најавити да ће се на идућем часу обрадити инструменти с диркама и гудачки инструменти.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 42.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (3)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.1.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: инструменти са жицама, инструменти са диркама

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање музичких инструмената и карактеристичног начина свирања
- ▶ **функционални:** слушање музичких примера – Ф. Шопен: *Валцер у Des-duru, ој. 64, бр. 1, „Минути валцер“*; Ж. Масне: *Мегитација* из опере *Таис*; усвајање назива инструмената путем обраде текста и илустрација
- ▶ **васпитни:** упознавање, вредновање и поштовање музичких домета, културе, традиције других народа и њихове историје, а тиме и њиховог доприноса човечанству

Тип часа: час обраде, час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник, енциклопедије)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: историја, географија, биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити с ученицима врсте инструмената и набројати оне које су обрађени на претходним часовима: удараљке, дрвени и лимени дувачки инструменти.

Главни део:

Повести разговор о једном од најпознатијих, најраспрострањенијих и најчешће свираних инструмената у данашње време: клавиру, односно пијанину. Споменути разлику између концертног клавира и пијанина (заузимање мање, одн. више простора). Послушати композицију: Фредерик Шопен: „Валцер у Des-duru, оп. 64, бр. 1, Минутни валцер“ Уз помоћ текста у уџбенику и илустрације на графоскопу, плакату или презентацији информативно објаснити историју и обележја инструмената с диркама (чембало), као и осталих инструмената с диркама (чембало – претеча клавира, оргуље, клавикорд...).

На крају представити жичане инструменте и нагласити њихову поделу на гудачке и трзачке инструменте. Послушати „Медитацију“ Жила Маснеа из опере *Таис*. Подстакнути ученике да препознају инструмент који изводи ову композицију. Питати такође да ли неко у разреду зна да свира виолину. Прокоментарисати расположење које изазива ова композиција (полагано, нежно, тужно). Уз помоћ уџбеника и илустрација објаснити појам гудачког инструмента: жице које су за њега карактеристичне и добијање тона трзањем или повлачењем гудала. Сродни инструменти виолини, који чине породицу гудачких инструмената, јесу виола, виолончело и контрабас. Погледати илустрације и упоредити инструменте по величини. Подстакнути ученике да размисле каква је разлика у тону/звуку између појединих гудачких инструмената с обзиром на величину (све дубљи звук и све дебље жице).

Информативно објаснити и појам трзања прстом или трзалицом на осталим жичаним инструментима (тамбурица, гитара, цимбало, цитра), као и да број жица може бити од једне (на гуслама) до неколико десетина (на цитри или харфи).

Закључни део:

Решити задатак у уџбенику на крају наставне јединице о музичким инструментима (стр. 33).

Решења: 1. б), 2. г), 3. а), 4. в)

Поновити с ученицима све термине коришћене на три часа наставе о музичким инструментима, те у њима подстакнути интересовање за свирање или израду инструмената.

Најавити тему следећег часа и рећи ученицима које материјале треба да донесу за израду инструмента.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 43.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, извођење, стваралаштво

Наставна јединица: **ИЗРАДА ИНСТРУМЕНАТА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.4.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: израда инструмената

Циљеви: развијање интересовања за музику, развој креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** упознати процес израде инструмената од природних и/или отпадних материјала
- » **функционални:** радионица – израда инструмената, лепљење, цртање, обликовање, свирање, слушање
- » **васпитни:** развијање креативних способности, оспособљавање за тимски рад у групама, подстицање осећаја радости у заједничком музицирању и резултатима властитог стваралаштва

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, пројектор)

Корелација: ликовна култура, биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Погледати илустрације у уџбенику и на приручним/помоћним материјалима: плакатама које приказују градитеље инструмената и израду инструмената од свакодневних предмета.

Главни део:

На часу радити с претходно припремљеним и донетим прибором (чаше, канап, конци, сламчице, конзерве или пластичне кутије, пиринач, пасуљ, штапићи, лоптице за пинг-понг...) и подстакнути ученике да израде једноставне инструменте (нпр. телефон од две пластичне чаше повезане канапом, кутије напунити зрневљем и користити као ударалке).

Подстакнути ученике да се присете наставних садржаја о музичким инструментима (фолклор, упознавање музичких инструмената). Одабрати неки пример из *Догдџ-ка* у уџбенику или *Дечјеј сиваралашџва* (нпр. „Ђачки дани“), затим певајући, осмислити, изводити и импровизовати ритмичку пратњу. Подстакнути ученике да осете јачину и брзину и радост извођења.

Закључни део:

Уколико могућности допуштају, погледати на интернету (или претходно спремити ДВД запис и показати ученицима) радове група *Weapons of Sound* и *Recycled Percussion* који свирају на предметима из свакодневног живота и од отпадног материјала (канте, кутије, пластичне кутије, мердевине, корпе и колица из продавница...).

Подстакнути ученике да и сами на тај начин освесте бригу за очување човекове околине, те их охрабрити да оснују своје музичке групе, али да при томе имају обзира према другима – суседима и старијима, уколико њихова музика производи превелику буку.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 44.

Наставна тема/подручје: извођење, стваралаштво

Наставна јединица: **СВИРАЊЕ НА НАПРАВЉЕНИМ ИНСТРУМЕНТИМА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.4.3.

Кључни појмови: израда инструмената

Циљеви: развијање интересовања за музику, развој креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** извођење музике на направљеним инструментима, од природних и/или отпадних материјала
- » **функционални:** свирање, стваралаштво
- » **васпитни:** развијање креативних способности, оспособљавање за тимски рад у групама, подстицање осећаја радости у заједничком музицирању и резултатима властитог стваралаштва

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (–)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: ликовна култура, биологија, историја

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:**Увод и најава циља:**

Најавити ученицима да ће стварати музику и изводити је на инструментима које су сами направили.

Главни део:

Поделити инструменте, разврстати ученике у групе и осмислити музичке и ритамске примере.

Одабрати њихове омиљене музичке примере и подстакнути их да осмисле пратњу.

Закључни део:

Подстакнути ученике да организују такмичење у свирању на направљеним инструментима. Нека разред одабере најуспешнију групу и композицију.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 45.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ТЕМПО (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: *adagio*, *andante*, *moderato*, *allegro*

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** савладати и научити термине ознака за темпо и препознати их у музичким примерима
- ▶ **функционални:** слушање, обрада текста, упоређивање, закључивање, слушање музичких примера – Т. Албинони: *Adagio* из *Концерта* за обоу, виолу, виолончело и б.ц. бр. 5; Ф. Шуберт: *Снивај, сјавај*; народна песма: *Биљана њлајно белеше* и Н. Римски-Корсаков: *Бумбаров леј* из опере *Прича о цару Салтану*
- ▶ **васпитни:** освешћивање доживљаја и утицаја музичког темпа на човека и његово расположење и понашање, развијање интересовања за музику и њено препознавање и вредновање

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Најавити ученицима да ће на данашњем часу бити речи о брзини извођења композиција. Као пример своје свакодневне, уобичајене кретње учинити јако спорим (енгл. *slow motion*) или убрзаним. Исто тако, подстакнути ученике да кретње које чине уобичајеном 'природном' брзином, убрзају или успоре и да објасне како то доживљавају.

Главни део:

Објаснити ученицима да су својевољно утицали на брзину својих кретњи. Потом одслушати музички пример, композицију Томаса Албинонија: „Adagio“. Питати ученике како би се кретали на тако спору музику. Такође, подстакнути их да размисле да ли би могли да се крећу убрзано на спору музику. Вероватно ће уочити да би то било неприродно и усиљено, као што је било неприродно намерно убрзавање уобичајених кретњи. Погледати илустрације у уџбенику и прокоментарисати брзину кретања тркачких аутомобила и пужа.

Подстакнути ученике да обрате пажњу на властите откуцаје срца – пулса, а затим, посматрајући их, указати на специфично понашање за време 'ослушкивања' самог себе (мир, сталоженост, усредсређеност). Објаснити ученицима да тако и музика има своју брзину и да се брзина извођења неке композиције назива темпо. Објаснити да постоји лаган, умерен и брз темпо. Замолити их да се присете карактера (понашања) својих пријатеља и наставника, те да их опишу као брзе, споре, умерене... На табли написати основне врсте темпа:

- ▶ *adagio* – споро,
- ▶ *andante* – кораком,
- ▶ *moderato* – умерено,
- ▶ *allegro* – брзо (весело).

Послушати и следеће композиције (према уџбенику), као разне примере за темпо: „Снивај, спавај“ Франца Шуберта, народну песму: „Биљана платно белеше“ и Н. Римски-Корсаков: „Бумбаров лет“ из опере *Прича о цару Салтану*.

Закључни део:

Објаснити ученицима да називи за темпо потичу из италијанског језика. Скренути им пажњу на неки од музичких примера у уџбенику и подстакнути ученике да пронађу где је, на ком месту, означен/истакнут темпо извођења мелодије. Заједно с ученицима закључити да се ознака за темпо бележи на почетку композиције изнад нотног система.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 46.

Наставна тема/подручје: слушање, извођење

Наставна јединица: **УСПАВАНКА**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.2, МК. 3.1.1.

Кључни појмови: успаванка, andante

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** препознавање ознаке за темпо (andante) при слушању и извођењу
- ▶ **функционални:** слушање музичког примера, певање и свирање песме Ј. Брамса: *Лаку ноћ (успаванка)*, оп. 49, бр. 4
- ▶ **васпитни:** буђење свести о доживљају и утицају музичког темпа на човека и његово расположење и понашање, развијање интересовања за музику и њено препознавање и вредновање

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање, певање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (–)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво од прошлог часа у вези са темпом успаванке и прокоментарисати зашто је темпо лаган.

Главни део:

Слушати и одсвирати музички пример, Ј. Брамс „Лаку ноћ“ (налази се у *Музичким примерима за свирање и певање* на крају уџбеника). Пружити ученицима основне информације о композитору Ј. Брамсу. Прочитати и прокоментарисати текст песме. Поделити ученике на најмање две, а по могућности и три групе, те увежбавати поједине деонице уз помоћ и пратњу клавира. Спајати део по део у целину.

Закључни део:

Покушати да се песма изведе цела више пута.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 47.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање

Наставна јединица: **ТЕМПО (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: adagio, andante, moderato, allegro

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** савладати и научити термине ознака за темпо и препознати их у музичким примерима
- ▶ **функционални:** слушање, обрада текста, упоређивање, закључивање помоћу музичких примера – народних песама *Биљана ђлајино белеше* и *Девојачко коло*
- ▶ **васпитни:** освешћивање доживљаја и утицаја музичког темпа на човека и његово расположење и понашање, развијање интересовање за музику и њено препознавање и вредновање

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на претходном часу. Поновити ознаке за темпо и присетити се у ком су темпу били слушани музички примери (adagio и andante). Најавити да ће се на овом часу слушати композиције у темпу moderato и allegro.

Главни део:

Одслушати и следеће композиције (према уџбенику), као пример за темпо moderato и allegro: „Биљана платно белеше“ (темпо moderato, репродуковати са ЦД записа) и „Девојачко коло“ (темпо allegro, свира наставник). Подстакнути ученике да према властитом избору певају једну брзу песму полако, а полагању брзо. Навести их да опишу свој доживљај после такве ‘неприродне’ измене. Одговорити на постављена питања у уџбенику у вези са утицајем музике на осећања, расположење и понашање. Подстакнути ученике да изнесу своја искуства и доживљаје.

Закључни део:

Прочитати и прокоментарисати занимљивости. Размислити о утицају брзине извођења музике, популарне музике, музике у кафићима, ресторанима, трговачким центрима, манипулисању људима и њиховим осећањима ради добијања профита. Решити задатак на крају наставне јединице о темпу у уџбенику (стр. 80).

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 48.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДИНАМИКА (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: динамика, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** стећи знање о појму динамике у музици и основним ознакама за динамику
- ▶ **функционални:** слушање музичког примера – А. Вивалди: *Концерти за виолину и људаче у Е-дур* „Пролеће“, I став; уочавање, запажање, упоређивање, подстицање доживљаја динамике
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику и музичко изражавање, подстицање доживљавања музике и радост доживљаја заједничког музицирања

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Наставник може ући у разред гласније или тише него обично (намерно правећи буку или изразито тихо, на прстима, шуњајући се и сл.). Објаснити ученицима да ће се обрађивати гласност, јачина извођења у музици. Погледати илустрације на почетку наставне јединице о динамици и коментарисати их: каква је гласност, јачина звукова које производе природне појаве, људи који гласно говоре, вичу или шапућу. Питати ученике и каква им се осећања при томе јављају.

Главни део:

Одслушати I став „Концерта за виолину, *Пролеће*“ из циклуса концерата за виолину и гудачки оркестар „Годишња доба“ Антонија Вивалдија.

Кратко ученицима објаснити да је реч о ставу из Вивалдијевог циклуса концерата/ композиција за виолину „Годишња доба“ у којем је композитор звуковима описао птичију песму и пролећну атмосферу. Подстакнути ученике да сами уоче звукове при поновном слушању композиције. Подстакнути их да уоче каква је јачина извођења и да препознају инструмент који се највише истиче (виолина уз пратњу гудачког оркестра). Погледати нотни запис и уочити ознаку *allegro*. Шта она значи?

Објаснити ученицима појам динамике. Динамика је јачина извођења неке композиције. Ознаке за динамику су:

- ▶ тихо – *piano*,
- ▶ гласно – *forte*,
- ▶ средње тихо – *mezzopiano*,
- ▶ и средње гласно – *mezzoforte*.

Указати на скраћенице за ознаке динамике (*p*, *f*, *mp*, *mf*).

Закључни део:

Подстакнути ученике да обрате пажњу на скраћенице и пронађу их у самом нотном примеру.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 49.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДИНАМИКА (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: динамика, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, crescendo, decrescendo

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** стећи знање о појму динамике у музици и основним ознакама за динамику
- » **функционални:** певање песме Љ. Пантовић: *Тихо звезде јазирџије*; слушање музичког примера – Н. Римски-Корсаков: *Бумбаров леј* из опере *Прича о цару Салтану*, уочавање, запажање, упоређивање, подстицање доживљаја динамике
- » **васпитни:** развијање интересовања за музику и музичко изражавање, подстицање доживљавања музике и радост доживљаја заједничког музицирања

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на претходном часу и именовати основне динамичке ознаке.

Главни део:

Подстакнути ученике на игру „промене времена“. Дочарати шуштањем, дувањем, пукетањем прстима, траљањем дланова, плескањем, тапшањем и тапкањем о колена звуке ветра, падања кише, плусак и смиривање времена (погледати рад *Perpetuum jazzile* на интернету). На тај начин упознати ученике с термином постепеног појачавања и постепеног стишавања динамике, а затим с терминима *crescendo* (постепено према гласнијем) и *decrescendo* (постепено према тишем). Говорећи им те термине, одређивати како ће изводити „промену времена“: кишу, олују, ветар и њихово појачавање и стишавање. Научити знакове за динамику помоћу „Тихо звезде газите“. Притом их подстакнути да и рукама, као диригенти, показују динамику и једни другима диригују, посматрајући међусобне реакције и споразумевање. Подстакнути их да сами открију начин на који би неког другог упозорили да изводи тиху, односно гласну музику.

Подсетити ученике на музички пример „Пролеће“ Антонија Вивалдија са претходног часа, прочитати његову биографију и истакнути како је он први композитор у историји музике који је при компоновању почео да користи и бележи ознаке за *crescendo* и *decrescendo*.

Приказати на ДВД запису и/или на интернету снимак једног или више различитих диригената како диригују гласну, односно тиху музику.

Предлаже се и понављање музичког примера Н. Римски-Корсаков: „Бумбаров лет“ из опере „Прича о цару Салтану“. Напоменти ученицима да музика те композиције описује лет бумбара од цвета до цвета. Посматрати реакције ученика и прокоментарисати темпо и динамику композиције, утисак, ономатопејске карактеристике.

Закључни део:

Одговорити на питања у уџбенику на крају наставне јединице о динамици (стр. 78).
Решења питања у уџбенику: 1. НЕ, 2. ДА, 3. јачина.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 50.

Наставна тема/подручје: слушање

Наставна јединица: **КОМПОЗИЦИЈЕ ИНСПИРИСАНЕ ПРИРОДОМ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: Беджих Сметана

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- » **образовни:** схватање повезаности природе и човека који је описује компоновањем, упознавање вредних дела светске музичке литературе
- » **функционални:** слушање музичког примера – Б. Сметана: *Влџава*; обрада текста у уџбенику, упоређивање, повезивање природе и музике
- » **васпитни:** упознавање и вредновање музичке културе других култура и народа, освешћивање повезаности човека и природе

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: биологија, географија, историја, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

У наставној јединици *Слушам, зајажам, осећам... сиварам!* поређењем народне песме „Дунаве, Дунаве“ и валцера „На лепом плавом Дунаву“ Ј. Штрауса млађег представљена је човекова потреба за описивањем сопствене свакодневице и околине путем музике. Обрада Сметанине „Влтаве“ може започети на сличан начин, настављајући се на ту тему.

Такође, пригодно је споменути и друге композиције и композиторе који су стварали надахнути природом или својим родним крајем. (Нпр: Николај Римски-Корсаков: „Бумбаров лет“ из опере „Прича о цару Салтану“, Лудвиг ван Бетовен: „Пасторална симфонија“.)

Главни део:

Помоћу текста у уџбенику и слика Влтаве ученицима испричати причу коју ће чути слушајући музику. Основне мотиве написати хронолошким редоследом на табли.

Потом одслушати музички пример и пратећи записане мотиве реаговати на одређеном месту у композицији у ком се догађа одређена радња, описује извор реке Влтаве, њен ток, пролазак кроз село, игра вила, долазак у Праг и ишчезавање у даљини. При поновљеном слушању подстакнути ученике да уоче који инструмент свира који део „приче“ и препознатљив мотив Влтаве који се понавља. Објаснити ученицима да је и сâм мотив реке Влтаве заправо чешки народни мотив.

Подстакнути ученике да се и сами ликовно изразе после слушања ове композиције или да пронађу илустрације које најбоље описују музику коју су чули, те да сами одаберу којим би инструментима описали звукове из природе. Подстакнути их да размисле које од композиција у оквиру српског народног стваралаштва знају а да оне говоре о лепотама њиховог завичаја.

Закључни део:

Прочитати биографију композитора Б. Сметане.

Такође, прочитати занимљивост о композитору Антоњину Дворжаку, који је компоновао оперу *Русалка* надахнуту словенском легендом о воденим вилама (које описује и Сметана у „Влтави“). Као пример послушати Русалкину арију „Песма месецу“ из опере *Русалка* А. Дворжака.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 51.

Наставна тема/подручје: слушање, стваралаштво

Наставна јединица: **КОМПОЗИЦИЈЕ ИНСПИРИСАНЕ ПРИРОДОМ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: природа као надахнуће у уметничким делима

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задачи:

- ▶ **образовни:** схватање повезаности природе и човека који је описује компоновањем, упознавање вредних дела светске музичке литературе
- ▶ **функционални:** слушање, поређење, повезивање природе и музике; слушање музичких примера – А. Дворжак: опера *Русалка*, арија Русалке „Песма месецу“; Л. ван Бетовен: *Симфонија бр. 6 „Пасторална“* у *F-dur*, оџ. 68, I став; Н. Римски-Корсаков: *Бумбаров леј* из опере *Прича о цару Салтану*
- ▶ **васпитни:** упознавање и вредновање музичке културе других култура и народа, освешћивање повезаности човека и природе

Тип часа: час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: биологија, географија, историја, ликовна култура, српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на прошлом часу.

Такође, поновно споменути композиције и композиторе који су стварали надахнути природом или својим родним крајем. (На пример: Николај Римски-Корсаков: „Бумбаров лет“ из опере *Прича о цару Салтану*, Лудвиг ван Бетовен: „Пасторална симфонија“.) Најавити ученицима да ће на овом часу слушати музику надахнуту природом и притом ликовно и/или литерарно изразити своје доживљаје и осећања.

Главни део:

Слушање музичких примера, као предлог за ликовно и/или литерарно изражавање: А. Дворжак: арија Русалке „Песма месецу“ из опере *Русалка*; Л. ван Бетовен: *Симфонија бр. 6 у F-duru „Пасторална“, оп. 68*, I став; Н. Римски-Корсаков: „Бумбаров лет“ из опере *Прича о цару Салтану*. О сваком музичком примеру рећи неколико основних информација.

Закључни део:

На крају часа изложити, прочитати и приказати израђене радове.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 52.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ВЕСЕЉЕ И ИГРА У МУЗИЦИ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: хумореска, А-Б-А форма

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова, развој музикалности и креативности

Задаци:

- » **образовни:** познавање светске музичке литературе и основа музичке форме
- » **функционални:** слушање музичких примера – А. Дворжак: *Хумореска* (дела за клавир и за виолину); обрада текста, упоређивање
- » **васпитни:** развијање интересовања за музичку литературу и њене карактеристике

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, пројектор)

Корелација: историја, географија, физичка култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Најавити ученицима да ће на данашњем часу упознати композиторе који су у својима композицијама изражавали весеље, хумор, радост.

Главни део:

Одслушати композицију Антоњина Дворжака: „Хумореска“. Питати ученике јесу ли је већ чули. Одслушати дело у извођењу за клавир, а затим у извођењу за виолину. Питати ученике препознају ли инструмент који изводи ово дело. Навести их да опишу расположење које преовладава, одреде темпо и уоче промену темпа у средњем делу композиције. Питати их колико делова уочавају и упознати их с основом музичке А-Б-А форме, а затим тај облик упоредити с основама драматуршког тока у причи или филму (почетак, заплет, решење), односно кругу, заокруженој целини или направити поређење с одласком и враћањем (кући, на почетак). Прочитати и прокоментирисати Дворжакову биографију и занимљивост о његовој посети САД.

Закључни део:

Одслушати и Русалкину арију „Песму месецу“ из опере *Русалка* А. Дворжака. Направити спој с претходном наставном јединицом у којој се говорило о повезаности уметниковог доживљаја природе са настајањем уметничког дела.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 53.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ВЕСЕЉЕ И ИГРА У МУЗИЦИ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.2.1, МК. 3.4.1.

Кључни појмови: хумореска, менует

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа, упознавање музичких стилова, развој музикалности и креативности

Задаци:

- » **образовни:** познавање светске музичке литературе и основе музичке форме
- » **функционални:** слушање музичких примера – А. Дворжак: *Словенска игра бр. 1 у С-dur, оп. 46*; В. А. Моцарт: *Мала ноћна музика*, III став – *Менуеџ*, обрада текста, упоређивање
- » **васпитни:** развијање интересовања за музичку литературу и њене карактеристике

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, пројектор)

Корелација: историја, географија, физичка култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на прошлом часу.

Главни део:

Одслушати композицију Антоњина Дворжака: „Словенска игра бр. 1 у C-duru, оп. 46“. Биће то пример за игру као надахнуће за компоновање.

Одговорити на питања о Моцарту, а потом одслушати менует из Моцартове „Мале ноћне музике“. У наставној јединици о Л. ван Бетовену у уџбенику већ је споменут појам менуета. Поновити значење појма и напоменути да је менует настао у 17. веку, да је назван „краљицом плеса“ због својих ситних и грациозних корака и отмених покрета које је одређивала широка одећа хаљине (кринолине). Погледа-ти илустрацију у уџбенику и евентуално снимке основних плесних корака менуета (интернет): одсвирати ритам из уџбеника и према могућностима имитирати покрете ове игре у разреду (прилагодити учионицу, помакнути клупе). Демонстрирајте ученицима покрете менуета.

Закључни део:

Поделите ученике у две групе. Једна група ученика може на доступним инструмен-тима Орфовог инструментаријума да свира ритам менуета, док друга група плеше.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 54.

Наставна тема/подручје: слушање

Наставна јединица: **ПРОЛЕЋЕ У МУЗИЦИ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК: 3.3.1.

Кључни појмови: Едвард Григ: „Пролећу“

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање богатства светске музичке литературе
- ▶ **функционални:** упоређивање, обрада текста, слушање музичких примера – Е. Григ: *Пролећу*, оп. 43, бр. 6 из *Лирских комада* за клавир; А. Вивалди: *Концерти за виолину и југаче у Е-дур* „Пролеће“, I став; песма из Финске: *Пролеће у шуми*
- ▶ **васпитни:** подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: историја, географија, ликовна култура, биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Погледати илустрације, слике пролећа у уџбенику или их изложити на паноима. Учионица се може украсити пролећним цвећем, освежити мирисима... Подстакнути разговор с ученицима о лепоти пролећа, буђења природе након дуге и хладне зиме у којој је све мировало и навести их да коментирају властити доживљај овог годишњег доба.

Главни део:

Подсетити ученике на већ обрађену композицију „Пролеће“ из циклуса концерата „Годишња доба“ Антонија Вивалдија и по жељи је поновно пустити.

Одслушати клавирску композицију Едварда Грига „Пролећу“ из „Лирских комада“ за клавир. Подстакнути ученике да препознају који инструмент је изводи, у ком темпу и динамици, да изразе шта доживљавају и осећају при слушању и шта у том делу одражава пролеће. Подстакнути ученике и да илустрију свој доживљај ове композиције посвећену пролећу. Прочитати из уџбеника биографију норвешког композитора Едварда Грига, који је у своме раду био инспирисан норвешким фолклором. Поновити који су српски композитори користили мотиве националног фолклора у својим композицијама. Присетити се њихових дела.

Слушати и научити ученике да певају песму из Финске „Пролеће у шуми“. Прокоментарисати садржај текста и расположење песме.

Закључни део:

Препоручује се и слушање познате Григове композиције „Солвејгина песма“ из музике за драму *Пер Гинџ*.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 55.

Наставна тема/подручје: слушање, стваралаштво

Наставна јединица: **ПРОЛЕЋЕ У МУЗИЦИ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1.

Кључни појмови: композиције на тему пролећа

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање вредне светске музичке литературе
- ▶ **функционални:** упоређивање, обрада текста, слушање музичких примера – Ф. Шуберт: *Сан о њролећу и Вера у њролеће*; Ј. Штраус, мл.: *Пролећни звуци* (валцер); песма из Финске: „Пролеће у шуми“
- ▶ **васпитни:** подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер)

Корелација: историја, географија, ликовна култура, биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТИЈЕК НАСТАВНОГ САТА:

Увод и најава циља:

Поновити с ученицима градиво обрађено на прошлом часу.

Главни део:

Поновити и отпевати песму из Финске „Пролеће у шуми“.

Прочитати занимљивост у уџбенику у којој су набројани композитори и дела компонована на тему пролећа, као и земље из којих потичу. Упознати ученике с чињеницом да је много композитора стварало на тему пролећа и према избору одслушати музичке примере са ЦД записа – неку од соло песама Франца Шуберта („Сан о пролећу“ и „Вера у пролеће“) и валцер „Пролећни звуци“ Јохана Штрауса, мл. За време слушања подстакнути ученике да своје утиске изразе ликовно и/или литерарно.

Закључни део:

Прокоментарисати одслушане примере и ученичке радове.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 56.

Наставна тема/подручје: слушање

Наставна јединица: **МУЗИЧКИ ПРИЗОРИ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК: 2.1.2, МК. 2.2.1.

Кључни појмови: М. П. Мусоргски: *Слике с изложбе* (избор)

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- » **образовни:** упознавање вредне светске музичке литературе
- » **функционални:** слушање музичких примера – М. П. Мусоргски: *Слике с изложбе* („Променада“, „Гном“, „Стари замак“, „Плес пилића у љусци“, „Баба Јага“, „Велика кијевска врата“); упоређивање, обрада текста
- » **васпитни:** подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: историја, географија, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Питати ученике јесу ли, када и где били на некој изложби (у школи, музеју). Објаснити ученицима да је Модест Петрович Мусоргски компоновао клавирску композицију „Сlike с изложбе“ после приређивања изложбе слика свог пријатеља Виктора Хартмана и музиком описао шетњу изложбом, тј. слике с изложбе. Уводни став „Променада“, који се више пута понавља у композицији (на различите начине), заправо представља шетњу посетиоца (композитора) изложбе од слике до слике.

Главни део:

Одслушати „Променаду“ и избор ставова из клавирског циклуса „Сlike с изложбе“ М. П. Мусоргског. Подстакнути ученике да, према називима делова музичког примера покушају да препознају о којој/каквој се слици ради.

Подсетити ученике како су се и сами ликовно изражавали слушајући музику која је описивала природу.

Закључни део:

Прочитати у уџбенику биографију руског композитора Модеста Петровича Мусоргског и прокоментарисати занимљивости о њему.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 57.

Наставна тема/подручје: слушање

Наставна јединица: **МУЗИЧКИ ПРИЗОРИ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.2, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: А. Хачатуријан: „Плес сабљи“

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога и других народа

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање вредне светске музичке литературе
- ▶ **функционални:** слушање музичког примера – А. Хачатуријан: „Игру сабљи“ из балета *Гајана*, упоређивање, обрада текста
- ▶ **васпитни:** подстицање интересовања за музичку уметност и примере из музичке литературе

Тип часа: час обраде, час понављања и утврђивања

Облик рада: индивидуални, фронтални

Наставне методе: разговор, излагање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, географске карте, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: историја, географија, ликовна култура

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво обрађено на прошлом часу.

Главни део:

Одслушати „Игру сабљи“ и задати ученицима да одговоре на постављена питања из уџбеника. Подстакнути их да опишу своје утиске и ликовно се изразе после одслушане композиције. Споменути да је „Игра сабљи“ заправо музика из балета *Гајана*. Подсетити се шта је балет (музичко-сценско дело).

Потом проучити биографију композитора Арама Хачатуријана и поново истакнути повезаност уметничке музике с фолклором. Поновити сва дела и композиторе (како српска тако и светска) која су инспирисана фолклором, а обрађена су у оквиру наставе музичке културе у 5. разреду.

Закључни део:

Прочитати занимљивост о композитору Араму Хачатуријану. Пронаћи на географској карти Јерменију и градове у којима су живели и стварали Мусоргски и Хачатурјан.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 58.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ПРЕДТАКТ И УЗМАХ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 1.1.1, МК. 2.2.1, МК. 1.2.2.

Кључни појмови: предтакт

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање појма предтакт, усвојити нову песму
- ▶ **функционални:** препознавање; слушати и певати народну песму из Србије:
Лејо њи је рано урани њи; изражајно певање уз јасан изговор и разумевање текста
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Послушати и/или одсвирати народну песму „Лепо ти је рано уранити“.

Главни део:

Увежбати певање песме „Лепо ти је рано уранити“ с ученицима. Пазити на изговор, интонацију. Погледати и поновити ознаке за динамику и именовати ознаке за динамику у овој песми. Отпевати песму с изражајном динамиком.

Подстакнути ученике да погледају нотни пример и уоче двочетвртински такт. Поновити претходна знања о врсти такта. У овом је примеру двочетвртински такт, што значи да бројимо до два. Већ у првом такту уочавамо да недостаје један тактов део. Подстакнути ученике да погледају задњи такт и да уоче да и тамо недостаје један тактов део, те да је он заправо на почетку песме. Истакнути да се такав непотпуни такт зове предтакт.

Написати на табли неколико примера (неколико тактова) ритмичких и/или мелодијских, с предтактом и подстакнути ученике да их самостално уоче.

Закључни део:

Поново отпевати песму, евентуално импровизујући пратњу помоћу инструмената Орфовог инструментаријума.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 59.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ПРЕДТАКТ И УЗМАХ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 1.2.1, МК. 1.2.2.

Кључни појмови: узмах

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** упознавање појма узмах, усвојити нову песму
- ▶ **функционални:** певати песму из Италије: *Сад зиме више нема*, упоређивање и изражајно певање уз јасан изговор и разумевање текста
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити појам предтакта с прошлог часа, одслушати и отпевати народну песму „Лепо ти је рано уранити“ пазећи на изражајно певање, интонацију и динамику.

Главни део:

Потом погледати следећи нотни пример: „Сад зиме више нема“ (песма из Италије) и увежбати певање. Прокоментарисати текст песме и подсетити се наставне јединице у којој се говорило о пролећу у музици.

Подстакнути ученике да погледају и уоче непотпуни такт на почетку песме која је компонована у двочетвртинском такту. Истакнути да је нотна вредност (осмина) краћа од основне нотне вредности коју бројимо у такту (четвртина), па се стога такав непотпуни такт зове узмах. Упоредити нове појмове (предтакт и узмах).

На табли написати неколико примера с предтактом и узмахом, те подстакнути ученике да уоче и препознају разлику.

Закључни део:

Одговорити на питање у уџбенику на крају наставне јединице и поновно певати обе песме: „Лепо ти је рано уранити“ (народна песма) и „Сад зиме више нема“ (песма из Италије).

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 60.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **КАНОН**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 3.3.1, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: канон

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** упознавање с појмом канона, усвајање нове песме
- » **функционални:** закључивање, заједничко музицирање, певање музичког примера: З. Гргошевић: *Гле, иде јеж*
- » **васпитни:** развијање интересовања за музику и њено разумевање, радост у заједничком музицирању

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Увежбати уз помоћ пратње наставника на пијанину песму/канон „Гле иде јеж“ З. Гргошевића. Одговорити на питања у уџбенику.

Главни део:

Објаснити ученицима појам канона и дословне имитације исте мелодије у одређеном временском размаку. Уз помоћ уџбеника и на табли илустровати имитацију, (могуће управо помоћу ликова из песме: јеж, миш, мрави, а затим груписати ученике и покушати извести песму у канону. Упозорити ученике на посебан ангажман и концентрацију коју такво извођење захтева, те евентуални неуспех схватити као вредан покушај. Остварити расположење уживања у стварању и извођењу музике. За време певања дириговати и давати знакове, „упаде“ свакој групи ученика (пева-ти у две групе). Подстакнути ученике да погледају и одреде меру, темпо, динамику у овој песми и препознају и именују паузе.

Закључни део:

Прочитати биографију композитора Златка Гргошевића.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 61.

Наставна тема/подручје: извођење

Наставна јединица: ПЕВАЊЕ УЗ ИГРАЊЕ (1)

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 3.4.2.

Кључни појмови: певање

Циљеви: развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** усвајање нове песме уз играње
- ▶ **функционални:** певање песме Војислава Илића: *Коларићу, ђанићу*
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику, радост у заједничком музицирању и игрању

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: математика, физичко васпитање

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Питати ученике које песме и бројалице знају и уз које се играју.

Главни део:

Прочитати текст песме Војислава Илића: „Коларићу, панићу“ (песма се налази на крају уџбеника у *Музичким примерима за свирање и певање*). Увежбати песму и извести је као канон или комбинујући је двогласно: 1. и 3., односно 2. и 4. ред се може комбиновати као двоглас. Припремити еластичне траке и показати како се преплиће трака.

Подстакнути ученике да погледају и одреде врсту такта, темпо, динамику у овој песми и да препознају предзнаке.

Закључни део:

Уколико ученици знају, нека отпевају још неку песму коју користе при игрању. (Гуми-гуми, игра школице и сл.)

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 62.

Наставна тема/подручје: извођење

Наставна јединица: ПЕВАЊЕ УЗ ИГРАЊЕ (2)

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.1.1, МК. 3.4.3.

Кључни појмови: певање

Циљеви: развијање интересовања за музику, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** усвајање песме уз играње и пратњу инструмената Орфовог инструментаријума
- » **функционални:** певање песме из Шведске: *Kag si срећан*
- » **васпитни:** развијање интересовања за музику, радост у заједничком музицирању и игрању

Тип часа: час обраде, час понављања и утврђивања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: физичко васпитање

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Питати ученике како изражавају своју срећу (игром, покретима, кроз ликовно и литерарно стваралаштво...).

Главни део:

Поделити ученике и групе и дати им инструменте Орфовог инструментаријума. Певати песму „Кад си срећан“ уз пратњу инструмената.

Закључни део:

Осмислити властиту кореографију на песму „Кад си срећан“, за сваку строфу заменити певаче и свираче правећи различите комбинације.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 63.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ТАКТ 6/8 (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК. 2.2.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: шестосмински такт

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** упознати појам шестосминског такта
- » **функционални:** свирање ритма на инструментима Орфовог инструментаријума
- » **васпитни:** развијање интересовања за музику и разумевање музичких појмова, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Одговорити на питање на почетку наставне јединице.

Главни део:

Уз помоћ уџбеника прецизно објаснити и дефинисати ученицима појам такта и његовог означавања. Поновити сва досадашња знања о врсти такта: горњи број означава до колико бројимо, а доњи коју нотну вредност бројимо. Решити задатак. Објаснити аналогно и $6/8$ такт, уз пример и слику у уџбенику – у шестосминском такту бројимо до 6, а нотна вредност коју бројимо јесте осмина. Исписати ритмички пример у $6/8$ такту на табли и објаснити га ученицима. Објаснити тактирање $6/8$ такта 'на два'. Подстакнути ученике да и сами покушају да савладају ту кретњу. Према предлогу из уџбеника подстакнути игру измишљања тросложних речи (животиње, предмети, имена и појмови), те на тај начин и стварања ритмичког примера у $6/8$ такту.

Закључни део:

Покушати одсвирати и отпевати пример уз пратњу ритмичких инструмената Орфовог инструментаријума.

Пронаћи у уџбенику песме у $2/4$, $3/4$ и $4/4$ такту и певати према избору ученика.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 64.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ТАКТ 6/8 (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК. 1.4.2, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: шестосмински такт

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** савладати појам шестосминског такта и усвојити нову песму
- ▶ **функционални:** слушање и певање песме Б. Трудића: *На сџугенцу*
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику и разумевање музичких појмова, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити градиво с претходног часа: шта је $6/8$ такт и поновити тактирање $6/8$ такта.

Главни део:

Час започети увежбавањем певања песме Божидара Трудића „На студенцу“. Наставник најпре прочита текст песме, отпева и/или одсвира на пијанину и/или ученици одслушају снимак песме с ЦД записа. Кратко прокоментаришите текст.

Приликом певања песме, наставник може да подстакне кретање тела у ритму песме. Потом навести ученике да погледају у којој је врсти такта написана песма. Поново истаћи да $6/8$ такт тактирамо/диригујемо ‘на два’.

Закључни део:

Отпевати песму с тактирањем „на два“.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 65.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ТАКТ 6/8 (3)**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК: 3.1.1, МК. 1.4.4.

Кључни појмови: шестосмински такт

Циљеви: описмењивање, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** савладати појам шестосминског такта и усвојити нову песму
- ▶ **функционални:** певање дечје песме из Аустрије: *Гушчица*
- ▶ **васпитни:** развијање интересовања за музику и разумевање музичких појмова, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити и отпевати тактирајући на два песму Божидара Трудића „На студенцу“.

Главни део:

Погледати нотни запис дечје песме из Аустрије „Гушчица“. Препознати предзнаке: повисилице *fis* и *cis*. Уочити 6/8 такт. Прочитати текст, рецитовати га (парлато) и тек онда, уз помоћ и пратњу наставника на клавиру, учити и мелодију.

Након што се песма добро савлада, певати је уз пратњу инструмената Орфовог инструментаријума. Пазити на интонацију и темпо. Могуће је ученике и поделити у групе, тако да једни певају, други изводе, импровизују ритмичку пратњу, а трећи диригују. Такође, један ученик може да буде диригент целом разреду који изводи песму.

Закључни део:

Одговорити на питања из уџбеника на крају наставне јединице (стр. 85).

Решења: 1. б), 2. а), 3. г), 4. в)

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 66.

Наставна тема/подручје: стваралаштво

Наставна јединица: **УРАДИ САМ!** (1)

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: стваралаштво

Циљеви: развијање властитог става, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности

Задаци:

- ▶ **образовни:** савладавање елемената компоновања
- ▶ **функционални:** рад на састављању ритмичког примера, свирање
- ▶ **васпитни:** подстицање креативности и властитог музичког израза, развијање интересовања за музику

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Уз помоћ уџбеника подстакнути ученике на разговор о властитој креативности (компоновању, импровизовању). Питати ученике јесу ли, где и када сами смислили властиту песму, текст и мелодију. Подстакнути их да се подсети шта су импровизовали и/или компоновали на настави музичке културе.

Главни део:

Погледати задане примере, ритмичке исечке. Дефинисати и именовати врсту такта и нотне вредности. Покушати их саставити у нови, властити ритмички пример, путем покушаја, упоређивања, комбиновања, закључивања.

Фотокопирати или преписати пример на табли или у свеску и демонстрирати свој рад (и наставник и ученици). Рецитовати ритмички пример према заданом тесту или га варирати додајући му или мењајући предложени текст. Могуће је низати више радова у један дугачак пример, па га заједно извести. Покушати да се изведе помоћу ритмичких инструмената Орфовог инструментаријума.

Закључни део:

Направити малу приредбу новонасталих композиција и похвалити покушај и рад сваког ученика. Нека ученици тајно гласају за рад који им се највише свидео, а победник добија „слатку“ награду.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 67.

Наставна тема/подручје: стваралаштво

Наставна јединица: **УРАДИ САМ!** (2)

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 2.2.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: стваралаштво

Циљеви: развијање властитог става, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности

Задаци:

- ▶ **образовни:** савладавање елемената компоновања
- ▶ **функционални:** рад на састављању властите мелодије, свирање
- ▶ **васпитни:** подстицање креативности и властитог музичког израза, развијање интересовања за музику

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (графоскоп)

Корелација: математика

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити/извести 'воћну салату' с претходног часа.

Главни део:

На исти начин као и на претходном часу с ритмичким примером, погледати задане мелодијске примере/исечке и покушати их саставити у нову, властиту мелодију, путем покушаја, упоређивања, закључивања. Одредити врсту такта (2/4 такт) и лествицу (C-dur), именовати ноте и нотне вредности.

Фотокопирати или преписати пример на таблу или у свеску и демонстрирати свој рад (и наставник и ученици). Покушати, уз помоћ наставника, одсвирати свој пример на клавиру или мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.

Закључни део:

Као и на прошлом часу, направити малу приредбу новонасталих композиција и похвалити покушај и рад сваког ученика. Нека ученици тајно гласају за рад који им се највише свидео, а победник добија „слатку“ награду.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 68.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДВОГЛАСНО ПЕВАЊЕ**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.3.1, МК. 3.4.2.

Кључни појмови: двогласно певање

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање музичке културе свога народа, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** усвајање двогласног певања
- ▶ **функционални:** увежбање двогласног певања песама *Вишњицица род родила* и песме М. Милојевића: *На ливади*
- ▶ **васпитни:** заједничко музицирање, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду

Тип часа: час обраде

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: биологија

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Поновити с ученицима уз које градиво су већ сусрели песму „Вишњицица род родила“ и најавити да ће вежбати да песму певају двогласно.

Главни део:

Поновити појам вишегласја и његових законитости, карактеристике народне песме са завршетком на другом ступњу. Поделити ученике у две групе. Обрадити песме „Вишњицица род родила“ и Милоје Милојевић: „На ливади“ читајући и коментаришући текст. Затим увежбати певање сваког гласа појединачно и заједнички део по део песме.

Подстакнути ученике да обрате пажњу на лествицу, динамику, темпо, предзнаке, врсту такта...

Закључни део:

Поновно отпевати обе песме у веселој атмосфери и заједништву уз радост музицирања.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 69.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДЕЧЕ СТВАРАЛАШТВО (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.1.1, МК. 3.3.1.

Кључни појмови: дечје стваралаштво

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање дечјег стваралаштва, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** усвајање нове песме коју је компоновала ученица
- ▶ **функционални:** увежбање певања песме А. Глумац: *Школа и љубав*
- ▶ **васпитни:** заједничко музицирање, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду, препознавање вредности стваралаштва својих вршњака

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Подстакнути разговор с ученицима о њиховом искуству при самосталном стварању, компоновању, израђивању инструмената... Питати их како су то доживели, како су се осећали.

Главни део:

Прочитати и прокоментарисати текст песме Ане Глумац: „Школа и љубав“. Увежба-ти певање песме. По избору ученика песму певати самостално и/или заједнички уз пратњу на клавиру.

С ученицима анализирати песму по њеним музичким елементима (предлози за анализу: темпо, лествица (анализа предзнака иза кључа), врста такта, ознаке репетиције, нотне вредности, паузе, итд.).

Закључни део:

Питати ученике како су доживели песму. Имају ли слична искуства и подстаћи их да их изнесу. Нека сами покушају да компонују песму у којој ће изнети своја искуства о школи и љубави.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 70.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење

Наставна јединица: **ДЕЧЈЕ СТВАРАЛАШТВО (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:
МК. 3.1.1, МК. 3.4.3.

Кључни појмови: дечје стваралаштво

Циљеви: развијање интересовања за музику, упознавање дечјег стваралаштва, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- ▶ **образовни:** усвајање нове песме коју је компоновала ученица
- ▶ **функционални:** увежбавање певања песме А. Драгутиновић: *Ђачки дани*
- ▶ **васпитни:** заједничко музицирање, развијање стрпљења и међусобне толеранције у заједничком раду, препознавање вредности стваралаштва својих вршњака

Тип часа: час обраде, час понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у групама

Наставне методе: разговор, излагање, демонстрација, певање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и))
- аудио-визуелна (–)
- визуелна (слике, фотографије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (–)

Корелација: српски језик

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

С ученицима се присетити неке обрађене песме у вези дечјег стваралаштва.

Главни део:

Прочитати и прокоментарисати текст песме Александра Драгутиновића: „Ђачки дани“. Увежбати певање песме. По избору ученика песму певати самостално и/или заједнички уз пратњу на клавиру. Према могућностима извести песму двогласно. С ученицима анализирати песму по њеним музичким елементима обративши пажњу на лествицу, предзнаке иза кључа, врсту такта, темпо, нотне вредности....

Закључни део:

Питати ученике како су доживели песму. Имају ли слична искуства и подстаћи их да их изнесу. Продискутовати о растанку од школских пријатеља пре летњих празника.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 71.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ПОНАВЉАЊЕ (1)**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК. 2.1.1, МК. 1.4.2.

Кључни појмови: из наставних садржаја музичке културе 5. разреда

Циљеви: описмењивање, развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** поновити и утврдити градиво музичке културе 5. разреда
- » **функционални:** закључивање, упоређивање, израда топ-листе
- » **васпитни:** подстицати весеље при заједничком раду и музицирању, развијање интересовања за музику

Тип часа: час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: –

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Питати ученике шта се све учило током школске године о народној и уметничкој музици на настави музичке културе.

Главни део:

Поновити композиторе и песме у целинама *Човек и музика* и *Музика без њраница*. О најважнијим композиторима и делима поновити најзначајније информације. Певати, свирати и слушати песме и дела из тих целина по жељи ученика.

Закључни део:

Саставити „топ листу“ њима најдражих песама и одслушаних композиција с ЦД записа уз уџбеник.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ

Основна школа: _____

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Наставник: _____ Разред: 5.

Датум: _____ Редни број часа: 72.

Наставна тема/подручје: знање и разумевање, слушање, извођење,
стваралаштво

Наставна јединица: **ПОНАВЉАЊЕ (2)**

Образовни стандарди који се могу применити:

МК. 3.1.1, МК. 3.4.2, МК. 3.2.1.

Кључни појмови: из наставних садржаја музичке културе 5. разреда

Циљеви: описмењивање, развијање властитог става, дискусија, развијање интересовања за музику, развој музикалности и креативности, неговање и развијање заједничког и индивидуалног музицирања

Задаци:

- » **образовни:** поновити и утврдити градиво музичке културе 5. разреда
- » **функционални:** закључивање, упоређивање, певање песама
- » **васпитни:** подстицати весеље при заједничком раду и музицирању, развијање интересовања за музику

Тип часа: час утврђивања и понављања

Облик рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групама

Наставне методе: разговор, певање, слушање, свирање

Наставна средства/помагала:

- аудитивна (инструмент(и), ЦД запис)
- аудио-визуелна (ДВД запис, интернет)
- визуелна (плакати, слике, фотографије, графофолије)
- текстуална (уџбеник)
- помоћно-техничка (ЦД-плејер, ДВД-плејер, ТВ, рачунар, графоскоп, пројектор)

Корелација: –

Литература: уџбеник, приручник

ТОК НАСТАВНОГ ЧАСА:

Увод и најава циља:

Подстакнути ученике да се присете које нове појмове из целине *Језик музике* су учили током школске године на настави музичке културе.

Главни део:

Поновити градиво из целине *Језик музике* (предзнаци, дурска и молска лествица, ознаке за динамику и темпо, нотне вредности, врсте тактова...).

Закључни део:

Према заједничком избору ученика поновити и отпевати и/или послушати најдраже композиције.

Певати и свирати песму *Довиђења, јосјодине ђрофесоре* из *Музичких ђримера* за *свирање и ђевање*.

БЕЛЕШКЕ О ЧАСУ:

ЛИТЕРАТУРА

1. Ђурић-Клеин, Стана: *Развој музичке уметности у Србији*, Школска књига, Загреб, 1962.
2. Цветко, Драготин: *Даворин Јенко и његово доба*, Београд, 1952.
3. Ковачевич, Крешимир: *Музичка енциклопедија I, II, III*, Југославенски лексикографски завод, Загреб, 1977.
4. Андреис, Јосип: *Хисторија музике I, II, III*, Школска књига, Загреб, 1966.
5. Миличић Прокић, Мирјана: *Збирка вокалних и инструменталних композиција са XI и XII Републичкој фестивала дечје музичкој саваралаштва*, Дечји културни центар Београд, Београд 2007.
6. Миличић Прокић, Мирјана: *Збирка вокалних и инструменталних композиција са XIII Републичкој фестивала дечје музичкој саваралаштва*, Дечји културни центар Београд, Београд 2008.
7. Миличић Прокић, Мирјана: *Збирка вокалних и инструменталних композиција са XVI Републичкој фестивала дечје музичкој саваралаштва*, Дечји културни центар Београд, Београд 2009.
8. Пожгај, Јожа: *Методика музичке наставе*, Накладни завод Хрватске, Загреб, 1950.
9. Цветко, Драготин: *Јужни Словени у историји европске музике*, НОЛИТ, Београд, 1984.
10. Кук, Дерек: *Језик музике*, НОЛИТ, Београд, 1982.
11. Пејовић, Роксанда: *Барокни концерти*, НОЛИТ, Београд, 1982.
12. Шонберг, Харолд: *Велики њујанси*, НОЛИТ, Београд, 1983.
13. Тракиловић, Десанка: *Композиције за рад са хором саварије школској узраси*, Завод за уџбенике и наставна средства, Српско Сарајево, 2002.
14. Живковић, Зоран и Панајотовић, Лазар: *Школица за музички (Орфов) инструментаријум са аранжманима*, Музичко-издавачко предузеће „Нота“ Књажевац, Завод за издавање уџбеника Нови Сад, 1991.
15. Ђимовић-Жгањер, Смиљка: *Избор мелодија народних њлесова Јујославије*, Школска књига, Загреб, 1979.
16. Васиљевић, Миодраг А.: *Музичка традиција за наше најмлађе*, Завод за уџбенике и наставна средства, Српско Сарајево, 2004.
17. Ивановић, Мирјана: *Распевана школа*, Музичко-издавачко предузеће „Нота“ Књажевац, 1983.
18. Станков, Данило: *Мој мелаллофон*, Музичко-издавачко предузеће „Нота“ Књажевац, 1989.
19. Петров, Мирослава: *Хајде да њевамо*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2007.
20. Павковић, Љубиша: *Анџолоија српске народне музике – Песме из централне Србије*, Музичко-издавачко предузеће „Нота“ Књажевац, 2009.
21. Павковић, Љубиша: *Анџолоија српске народне музике – Песме компоноване у народном духу*, Музичко-издавачко предузеће „Нота“ Књажевац, 2009.
22. Петров, Мирослава; Петричић, Ивана и Петров, Драгана: *Хор и оркестар I*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2007.

Мирослава Петров

МУЗИЧКА КУЛТУРА 5

приручник за наставнике музичке културе за пети разред основне школе

Издавач

БИГЗ школство

Београд, Булевар војводе Мишића 17/III

За издавача

Мирјана Милорадовић

Лектура и коректура

Татјана Јанковић

Штампа

Ротогرافика, Суботица

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

371.3::78(035)

ПЕТРОВ, Мирослава, 1955-

Музичка култура 5 : приручник за
наставнике музичке културе : за пети разред
основне школе / Мирослава Петров. - 1. изд.
- Београд : БИГЗ школство, 2012 (Суботица :
Ротогرافика). - 202 стр. : илустр., табеле ;
28 cm

Тираж 1.000. - Библиографија: стр. [203].

ISBN 978-86-6049-233-5

а) Музичко васпитање - Настава - Методика
- Приручници
COBISS.SR-ID 192554764